БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 210 (19.286). • 1985 йил 13 сентябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

ЧЕВАРЛАР ҒАЙРАТИ

«Ўзбекистон» колхози — Навоий районидаги илғор хўжаликлардан бири. Колхознинг Азим Мажидов бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари 50 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар ердан 34 центнердан, жами 170 тонна «оқ олтин» ҳосили кўтаришга аҳд қилишган.

Миришкорлар айни кунларда пахта йиғим-теримини қизғин олиб боришмоқда. Гулсум Диёрова, Матлуба Турсунова, Раъно Ҳайдарова каби чевар теримчилар ҳар куни 110-120 килограммга етказиб дурдона термоқдалар.

Р. НЕЪМАТОВ.

МАРРА—35 ЦЕНТНЕР

Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхози миришкорлари бу йил мавжуд 1430 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони уйишга аҳд қилишган. Шу кунларда колхоз далаларида иш қизғин. 950 дан ортиқ киши теримга сафарбар қилинган. Социалистик мусобақада актив қатнашиб, мавсумда 12 тоннадан пахта териб беришга ваъда қилган Санобар Рўзиева, Чеҳрахон Тиллаева, Муборакхон Мадаминова сингари илғор теримчилар кунига 110-130 килограммдан дурдона теришга эришяптилар.

Р. ИМИНОВ.

МИНИСТРЛАР УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе 11 сентябрь куни Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КХДР Маъмурий кенгаши раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Ким Ен Нам билан учрашди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган учрашув вақтида Совет—Корея муносабатлари ва халқаро вазиятга доир баъзи актуал масалалар муҳокама қилинди.

Ҳар икки томон япон милитаризмининг тор-мор қилинганлиги тарихий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Бунинг натижасида Узоқ Шарқ ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида миллий озодлик революциялари ҳамда социалистик революцияларнинг ғалабаси учун қулай шарт-шароитлар вужудга келди. КХДРда Корея озодлигининг 40 йиллиги байрами Корея меҳнаткашларининг социализм қурилишида эришган муваффақиятларини намойиш қилди, Совет—Корея дўстлиги байрамига айланди.

Э. А. Шеварднадзе ва Ким Ен Нам СССР ҳамда КХДР ўртасидаги муносабатлар айниқса КМП Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР президенти Ким Ир Сеннинг 1984 йил май ойида Москвада совет раҳбарлари билан олиб борган музокараларидан кейин тез ривожланганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Министрлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1961 йил 6 июлда тузилган шартнома асосида Совет Иттифоқи билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш зарур эканлигини айтдилар.

Ким Ен Нам қуйидагиларни таъкидлади: КХДР Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқи ҳар қандай ядровий портлатишларни ўзи бир томонлама тўхтатганлиги тўғрисидаги баёнотида илгари сурилган ташаббусни, жаҳон ядро урушининг олдини олиш, космоснинг ҳарбийлаштирилишига йўл қўймаслик ва қуролланиш пойгасини жиловлашга қаратилган совет таклифларини тамомила қўллаб-қувватламоқда.

Э. А. Шеварднадзе КХДРнинг Корея ярим оролида тинчликни сақлашга ва Кореяни тинч демократик асосда бирлаштиришга эришишга қаратилган куч-ғайратлари ва ташаббусларига юксак баҳо берди.

Ҳар икки томон социалистик мамлакатларнинг халқаро майдонда мувофиқлаштириб олиб бориладиган актив сиёсати Ер юзида тинчлик ва тараққиёт ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирди.

Ким Ен Нам Э. А. Шеварднадзени расмий дўстлик визити билан КХДРга боришга таклиф этди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Визит вақти қўшимча равишда келишиб олинади.

Ким Ен Нам шу куни Москвадан ватанига жўнаб кетди.

(ТАСС).

ҚИШ САБОҒИ

Халқнинг «Қиш ғамини ёзда е!» деган доно мақоли бежиз айтилмаган. Бу мақолда тартиб, ижро интизоми, саранжом-саришталик талаблари мужассамлашган. Ўтган йил кузги-қишки мавсумга пухта ҳозирлик кўрилмагани катта қийинчиликларни келтириб чиқарди: саноат, транспорт, бинокорлик индустрияси ишига салбий таъсир кўрсатди, уй-жой биноларини иситишда узилишлар содир бўлишига олиб келди.

Ўша сабоқ унутилмаслиги керак. Бунинг учун, энг аввало, зарур даражада ёқилғи-энергетика запасларини вужудга келтириш талаб қилинади. Бу ишни эртага қолдирган қишда армон қилади. СССР Министрлар Советининг 1985—1986 йил кузги-қишки мавсумда халқ хўжалигини, аҳоли пунктларини ёқилғи, электр ва иссиқлик энергияси билан таъминлаш ҳақида яқинда қабул қилган қарорида тегишли ташкилотлар олдига тиғиз вазифалар қўйилди. Вазифа—қиш қировли кунлар бошланмасдан туриб ёқилғи-энергетика ресурсларининг талаб қилинган ҳажмдаги запасларини ғамлаб қўйишдан, ремонт-қурилиш ишларини жадаллаштиришдан, қишга пухта тайёргарлик кўришдан иборат.

Ҳозирги аҳвол қандай? Республикада кузги-қишки мавсумга ҳозирлик соҳасида бир қанча ишлар амалга оширилди. Тошкент, Навоий, Ангрен, Тахиатош ГРЭСлари, Фарғона иссиқлик электр марказида қиш тараддуди графикка мувофиқ олиб борилмоқди. Муборак газини қайта ишлаш заводини мавсумга тайёрлаш жадаллаштирилмоқда. Тошкент, Фарғона, Андижон, Наманган машинасозлик корхоналари Муборак заводини қўшимча технология ускуналари билан таъминлашга жалб қилинди. Бу тадбир қозон агрегати ҳамда бошқа ускуналар ремонтини тезлаштиришга ёрдам бермоқда. Асосий объектларда ремонт-тиклаш ишларидаги қолоқлик бартараф қилинди. Электр станциялар тўртинчи квартал ёнилғи фонди билан таъминланди. Мазут ғамлаб қўйиш топшириқлари бажарилмоқда.

Лекин қиш тобора яқинлашяпти, куз эса бошланди. Шунга қарамай баъзи корхона ва ташкилотлар шошилаётгани йўқ. Мавсум тараддуди аҳволи эса ташвишли. Ёқилғи-энергетика хўжаликлари ремонти ва қурилиш-монтаж ишларини олиб боришда графикдан ортда қолишга йўл қўйилмоқда. Ёнилғи сақланадиган янги омборлар қурилиши қониқарсиз боряпти. Мавжуд омборларда ёнилғи ғамлашда сусткашлик юз бермоқда. Бунинг устига қатор корхоналарда ёнилғи, электр энергиясининг ноўрин сарфланишига йўл қўйилмоқда. Ёқилғи-энергетика фондлари билан таъминлашда чатоқликлар бор. Ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги бундай тартибсизлик, интизомсизлик фактларига тоқат қилиш мумкин эмас.

Қишга тайёргарлик ишларини юксак даражада, уюшқоқлик билан ўтказиш—кенг жамоатчиликнинг иши. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хўжаликларнинг, аҳоли пунктларининг қишки мавсумга барвақт тайёрлаб қўйилишини алоҳида назоратга олишлари, корхона-хўжаликларга ва ташкилотларга зарур ёрдам кўрсатишлари лозим. Мавсумда республикада энергия баланси тақчиллиги кутилмоқда. Бунга сабаб — ГЭСлардаги гидроресурсларнинг танқислиги, Сирдарё ГРЭСида қувватлардан тўла фойдаланиш имкониятлари тақчиллигидир. Шуниси ачинарлики, кейинги вақтда Сирдарё ГРЭСининг узлуксиз ишлаши таъминланмаяпти. Станция блокларининг 50 процент қувват билан ишлаши ҳолларига тоқат қилиб келинмоқда. Ускуналарни ишлатувчи ходимлар малакасининг етишмаслиги, ремонт ишлари сифатсиз бажарилиши каби нуқсонлар тезда тузатилиши зарур.

Иссиқлик етказиб берувчи станциялар иши билан жиддий шуғулланишга тўғри келади. Муборак иссиқлик марказидаги аҳвол айниқса чатоқ. Сувни химиявий усулда тозалаш қурилмалари ишини тартибга солиш—долзарб масала. Муборак газини қайта ишлаш заводидаги реконструкция қилинаётган участкаларда суръатни ошириш лозим. «Главсредазнефтегаз» ўзи бош пудратчи бўлган Шўртан газ комплексидаги 2-блокка тегишли арматура, тройник каби комплектлаш ускуналарини етказиб бериш масаласини ҳанузгача ҳал қилмаяпти. Оқибатда 2-қурилманинг газ етказиб бериш қувватини фойдаланишга топшириш кечикмоқда.

Ваҳолонки, республика халқ хўжалигининг бир меъёрда ва узлуксиз ишлаши кўп жиҳатдан Муборак ва Шўртанда жойлашган ёқилғи-энергетика комплексининг фаолиятига боғлиқ. Қашқадарё область партия комитети бу корхоналарда қишга тайёргарлик ишларини алоҳида назорат қилиши, коллективларни қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга сафарбар этиш учун ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириши лозим. Янги Ангрен ГРЭСида 2-энергетика блокини монтажлашда графикдан уч ой орқада қолинаётгани фактига ҳам тегишли баҳо бериш керак.

Мана бу гаплар Тошкент шаҳар ижроия комитети диққатига. Ўтган йил қишда шаҳар катта қийинчиликларни бошдан кечирди. Шунга қарамай янги мавсумга тайёргарлик ишлари суръатида жиддий ўзгариш сезилаётгани йўқ. «Северная» қозонхонасининг мазут хўжалиги қурилиши секин бормоқда. «Новомосковская» насос-аккумулятор станциясини тиклашдаги аҳвол ҳеч қайси андозага тўғри келмаяпти. Иссиқлик тармоқларини ремонт қилиш ва янгиларини қуришдаги қолоқлик тезроқ тугатилиши зарур.

Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети кузги-қишки мавсумга ҳозирлик ишларининг боришини чуқур таҳлил қилишлари, камчилик-нуқсонларни бартараф этиш юзасидан таъсирли чоралар кўришга шошилишлари лозим. Аҳвол эса мана бундай: 1985 йилда 100 километр узунликда уй-жой кварталлариаро иссиқлик тармоқлари қурилиши зарур эди. Амалда-чи? Эндигина 38,3 километр узунликдаги тармоқ барпо қилинди. «Главташкентстрой», Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, «Таштеплокоммунэнерго» бўлинмалари ишда жиддий бурилиш ясамасдан туриб мавжуд аҳволни яхшилаб бўлмаслиги кўриниб турибди. Ҳозир шаҳарда яна 160 километр иссиқлик тармоқлари мавжудки, улар мутлақо қаровсиз ҳолда. Танг аҳвол бартараф қилинмаса, совуқ бошланиши билан аттанг деб қолиниши ҳеч гап эмас.

Қишга тайёргарлик билан боғлиқ ҳамма объектларни вақтида ишга тушириш ҳақида астойдил қайғурилиши лозим. Оғалиқ, Янгиер, Муборак, Ойбек газ компрессор станциялари қурилиши ниҳоятда секин боряпти. Газ қувурлари тармоқлари қурилишидаги суръат ҳам бундан яхши эмас. Шимолий Сўх-Наманган газ қувури тармоғи қурилишидаги қолоқликни бартараф этиш айниқса муҳим. «Главсредазнефтегазстрой» бўлинмалари, Бутуниттифоқ «Союзузбекгазпром» бирлашмаси газ билан таъминлаш объектлари қурилишини жадаллаштиришда етарли чоралар кўрмаётир. Ангрен кўмир разрезининг ҳозирги фаолияти бугунги талаблар даражасига жавоб бермайди.

Министрликлар ва идоралар қишга тайёргарлик билан боғлиқ масалаларни зудлик билан ҳал қилишлари ниҳоятда зарур. Партия комитетлари ва халқ депутатлари маҳаллий Советлари илғор тажрибаларни кенг ёйиб, ресурсларнинг исроф қилиниши ва ноўрин сарфланишига жавобгар бўлган кишиларга нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Ҳадемай, қиличини яланғочлаб қиш келади. Ҳар бир корхона, хўжалик, ташкилот қиш шароитларида ҳам бир маромда ишлайдиган бўлсин. Бу эса КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишида ҳал қилувчи роль ўйнайди.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Чортоқ районидаги Ҳамид Олимжон номли совхознинг ташкил қилинганига эндигина беш йил бўлди. Мамлакат Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш ишига ҳисса қўшиш мақсадида меҳнат қилаётган хўжалик боғбонлари куни кеча мева тайёрлаш йиллик планни бажардилар. Эришилган муваффақиятга Турсунбой Мамадалиев, Жўрабой Абдураҳмонов, Абдумалик Пўлатов, Ҳабибулло Хусанов сингари боғбонлар муносиб улуш қўшдилар.

Совхозда узум узиш ҳам қизғин паллага кирди. Соҳибкорлар якунловчи йилда пландаги 630 тонна ўрнига 700 тонна узум йиғиштириб олиш йўлида социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

А. ОРТИҚОВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА—27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

ТЕРИМ СУРЪАТИНИ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК!

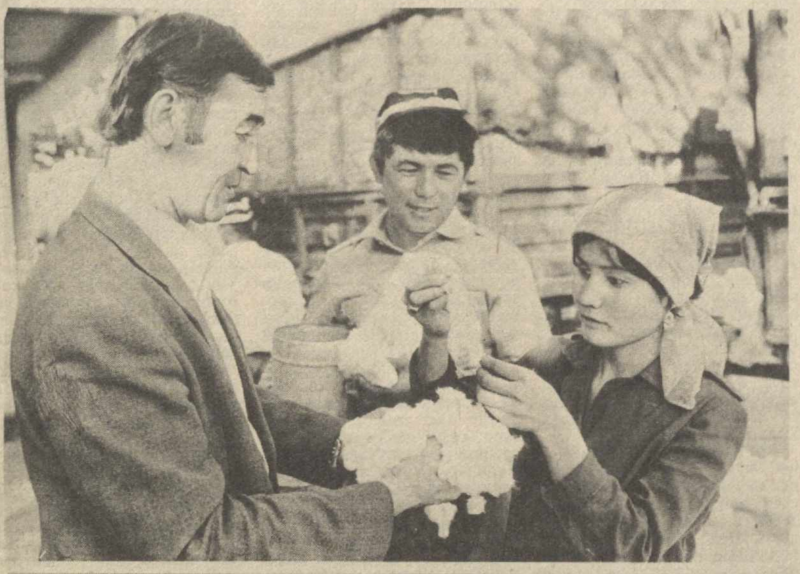

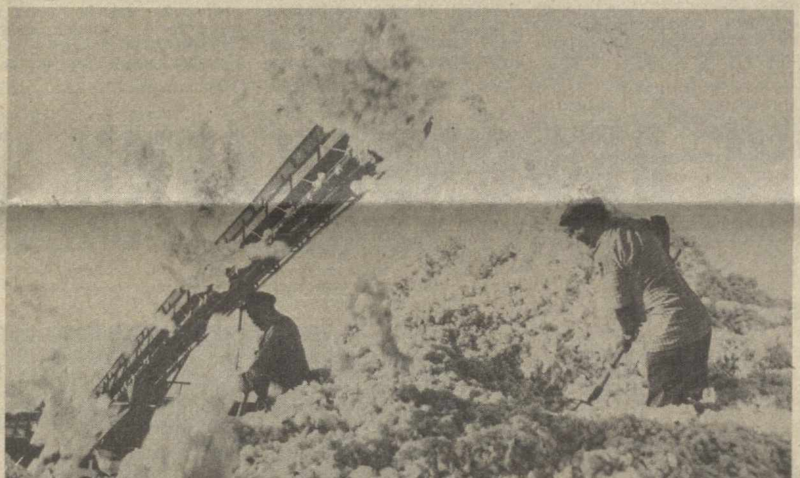

САМАРҚАНД. Зирабулоқ пахта тозалаш заводи дастлабки ҳосил тонналарини қабул қилиб ола бошлади. Корхона коллективи бу йил хўжаликларнинг 12 минг тонна пахтасини қайта ишлайди.

Суратларда: 1. (юқорида) Корхона қабул пункти мудири Шомил Пўлатов, Пахтачи районидаги «Пахтакор» колхози лаборанти Зиёдулла Пўлатов ва пункт қабул қилувчиси Жамила Ҳолиқова ўртоқлар хом ашё сифатини кўздан кечирмоқдалар. 2. Дастлабки ҳосилни ғарамлаш.

Р. Ғафуров фотолари (ЎзТАГ).

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 12 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Бухоро	1,25	9,58
Хоразм	1,11	5,40
Андижон	0,94	5,19
Фарғона	1,27	4,81
Сурхондарё	0,66	4,73
Навоий	0,76	3,94
ҚҚАССР	0,50	2,98
Наманган	0,69	2,38
Самарқанд	0,54	2,38
Қашқадарё	0,40	2,04
Тошкент	0,26	1,21
Сирдарё	0,02	0,06
Жиззах	0,01	0,02
Республика бўйича:	0,66	3,54

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Сурхондарё	1,03	7,07
Бухоро	0,81	3,87
Наманган	1,06	3,56
Навоий	1,10	1,61
Қашқадарё	0,09	0,30
Республика бўйича:	0,74	4,51

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ

Республика областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 12 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	12,8	66,4
Жиззах	10,5	64,7
ҚҚАССР	10,7	61,3
Хоразм	9,3	52,8
Бухоро	8,0	38,6
Сирдарё	8,2	30,5
Самарқанд	6,2	24,3
Қашқадарё	5,5	23,4
Навоий	4,5	21,3
Сурхондарё	3,8	18,5
Наманган	4,4	11,1
Андижон	2,9	6,7
Фарғона	0,4	1,1
Республика бўйича:	6,9	33,2

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

ХОРАЗМ. Хонқа районидаги «Хоразм» колхозининг Ҳ. Рўзматов бошлиқ бригадаси аъзолари бригадалараро социалистик мусобақада илғорликни қўлдан беришмаётир. Улар кунига 3,5 центнерга етказиб «оқ олтин» топширишга муваффақ бўлишяпти. Моҳир теримчи Қ. Жуманиёзова бир кунда хирмонга 240 килограмм пахта тўкди. Унинг мусобақадоши Ҳ. Авазбоева шу куни 212 килограмм дурдона терди.

•

АНДИЖОН. Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг И. Раҳимов бошлиқ бригадаси пахтакорлари ўтган йилиёқ беш йиллик планни бажаришган эди. Ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига «оқ олтин» топширишни қизғин олиб бораётган бригада миришкорлари давлатга кунига 5 процентга етказиб хом ашё сотяптилар. Улар сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида йиллик планнинг учдан бир қисми миқдорида пахта тайёрлашди.

Ҳосилни 27 кунда териб олиш ватанпарварлик ҳаракати республикамиз пахтазорларида кенг қулоч ёймоқда

XXVII МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ИЗДОШЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

ТОШКЕНТ. Ўрта Чирчиқ районидан яна 6 колхоз ва 48 бригада КПСС XXVII съезди шарафига йиллик планни 27 иш кунида бажариш ташаббусига қўшилди.

Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзматова бошлиқ бригадаси аъзолари йиғим-теримни қизғин давом эттиришаётир. Илғор теримчилардан Т. Усарова, Қ. Худоёровалар кунига хирмонга 150 килограммдан дурдона тўкишга эришмоқдалар. Улар мавсум охиригача 9-10 тоннадан «оқ олтин» теришни кўзлашяпти.

СУРХОНДАРЁ. Область хўжаликлари ўртасида йиллик планни 27 иш кунида бажариш ташаббускорлари сафи тобора кенгайиб бормоқда. Ташаббусга биринчилардан бўлиб қўшилган Термиз районидаги «Намуна» колхозининг Қ. Хўжанов бошлиқ бригадаси миришкорлари 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни 1 октябрга қадар бажаришни кўзладилар.

МАРРАДАН ЎЗГАНЛАР

САМАРҚАНД. Пахтачи районидаги Свердлов номли колхознинг Т. Зиёдуллаева бошлиқ звеноси йиллик планни бажарди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ўз имкониятларини чамалаб чиққан заршунослар ялпи ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар. Илғор теримчилардан Ў. Рўзиева, М. Қурбонова ва звено етакчиси Т. Зиёдуллаевалар хирмонга муносиб ҳисса қўшишди. Уларнинг ҳар бири ҳозирга қадар 1,5-2 тоннадан «оқ олтин» теришга эришдилар.

НАМАНГАН. Чортоқ районидаги қўриқ «Фарғона» совхозининг М. Эгамов бошлиқ звеноси пахтакорлари зафар маррасини эгаллашди. Звено коллективи давлатга яна 25 тонна «оқ олтин» топширишни кўзламоқда.

Область пахтакорлари ўртасидаги мусобақада Чортоқ районидаги «Чортоқ» совхози коллективи пешқадамлик қиляпти. Улар кунига қабул пунктларига йиллик планнинг 5-5,5 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришмоқдалар. Хўжаликнинг Ҳ. Бобоев, М. Аъзамов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида бу кўрсаткич 8-10 процентга етмоқда.

Тўрақўрғон районидаги «Партия XXV съезди» колхозининг моҳир теримчиси Ҳ. Умарова сўнгги 6 иш кунида 1100 килограмм пахта терди. У мавсум охиригача бу кўрсаткични 10 тоннага етказишни кўзламоқда. Район хўжаликларидаги 500 теримчи кўпмингкилограммчилик ҳаракатига қўшилиб, далаларда зарбдорчасига тер тўкмоқдалар.

АГРЕГАТЛАР ИШ БОШЛАДИ

БУХОРО. Қоракўл районидаги «Бухоро» колхози дала гвардиячилари машина теримини бошлаб юбордилар. Хўжаликнинг Қ. Раззоқов бошлиқ бригадаси даласида агрегатлар ёрдамида терилган дастлабки 20 тонна пахта қабул пунктларига топширилди.

● 90 ПРОЦЕНТ ҲОСИЛ МАШИНАЛАРДА

● ШАҲАРЛИК ҲАШАРЧИЛАР ЖАЛБ ЭТИЛМАЙДИ

● САРФ-ХАРАЖАТ КАМ-У, ДАРОМАД КЎП

ТАШАББУСКОРЛАР ТАРАДДУДИ

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ЛЕНИН ЙЎЛИ РАЙОНИ ХЎЖАЛИКЛАРИ ҲОСИЛНИ ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН ТЕРИБ ОЛИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР

Бу йил Сурхондарё областида 337 минг тонна пахтани «зангори кема»лар бункеридан тўкиш кўзда тутилган. Йиғим-терим мавсумида далаларда 3000 та машина ишлайди. Статистика маълумотларига кўра терим агрегатлари 100 процент мавсумга тахт. Уларни унумли ишлатиш, машина теримини икки сменада ташкил этиш учун етарли миқдорда механизатор кадрлар тайёрланди. Дефолиацияга пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

Шеробод районидаги Н. Муродов номли, Ангор районидаги «Таллимарон», Ленин йўли районидаги Қ. Раҳимов номли совхозлар бу йил шаҳарлик ҳашарчиларни жалб этмай, ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналарда, 27 зарбдор иш кунида териб олиш тадбирларини белгиладилар.

Ленин йўли районидаги Қосим Раҳимов номли совхоз пахтакорлари белгилаган тадбирлар ва амалга ошираётган режалар диққатга сазовор. Хўжалик меҳнат аҳли якунловчи йилда 3600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37,1 центнердан ингичка толали пахта хирмони кўтариш, ялпи ҳосилнинг 90 процентини четдан ёрдамчи кучлар ишлатмай, агрегатлар бункеридан тўкишга аҳд қилди. Ўтган йили совхоз заршунослари давлатга пландаги 12,8 минг тонна ўрнига 13,4 минг тонна «оқ олтин» сотган бўлсалар, шундан 8,4 минг тоннасини «пўлат этак»лардан тўккан эдилар.

Шу ўринда бир қиёсий рақамга диққат қилинг: бултур машиналарда терилган пахтага атиги 43 минг сўм харажат қилинди. Қўлда терилган 5083 тонна ҳосил учун эса 633 минг 700 сўм сарфланди. Бошқача айтганда, бир тонна қўлда терилган пахта учун 124 сўм зиёд маблағ харажат этилди. Машинада терилган ҳосилнинг эса ҳар тоннаси борйўғи 51 сўмга тушди.

— Ўтган йили, — дейди совхоз директори Ғ. Холиқов, — хўжалигимиздаги 105 та терим машинасидан 81 таси ишлатилиб, уларнинг ҳар бири билан ўртача 86 тоннадан пахта терилди. Шундан сўнг биз тахминий ҳисоб-китоб қилдик: агар мавжуд «зангори кема»ларнинг ҳаммасини ишга солиб, ўрта ҳисобда камида 100 тоннадан пахта терганимизда эди, 10 минг тонна пахтани бункерлардан ағдарган бўлардик. Ёрдамчиларга ҳам эҳтиёж қолмасди. Бунинг устига кўплаб иқтисодий фойда олардик. Биз бу йил худди ана шу йўлдан боришга қатъий бел боғладик...

Совхоз маъмурияти, партия ва жамоат ташкилотлари КПСС XXVII ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездлари шарафига механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақани намунали ташкил этиш тадбирларини ишлаб чиқишди. Ғолиб чиққан отрядлар, механик-ҳайдовчилар, тележкачиларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш учун кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар ва пул мукофотлари таъсис этилди. Отрядлар ўртасидаги мусобақа ҳар 10 кунда, механик-ҳайдовчилар ва тележкачилар беллашуви эса ҳар 5 кунда якунланадиган бўлди. Ғолиб отрядлар шарафига совхоз марказида байроқ кўтарилади. Дала гвардиячиларининг унумли ишлашлари учун барча зарур, моддий ва маиший шарт-шароитлар яратиб берилади.

Бу йил пахта бултургига нисбатан қарийб ўн кун барвақт пишиб етилди. Ҳамма пайкалларда очилган чаноқлар сони кун сайин кўпаймоқда. Бу эса ният қилинганидек, совхоз заршуносларига, мавсумни ҳар қачонгидан барвақт бошлаш имконини берди. Ҳозир ҳар бир участкада машиналар бункеридан тўкилган пахтани дастлабки тозалашдан ўтказадиган хирмонлар тайёрланмоқда.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

БУНГА КИМ АЙБДОР?

Йиғилиш тайёргарликсиз ўтгани сабабли энг муҳим масалалар эътиборсиз қолди

Партия ташкилотининг секретари Т. Ўскенбоев ўзи ёзган докладни анча қийналиб, тутила-тутила ўқиди. Чунки бу доклад йиғилишга бир неча минут қолганида ёзиб тугатилган эди. Район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. Дорофеев шоша-пиша тайёрланган қўлёзмани ўқиб чиққунича, соат беш минути кам ўн саккиз бўлди. Худди шу соатда эса бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бошланиши керак эди. Агар район партия комитетининг инструктори С. Калинин лоақал ҳисобот-сайловга тайёргарликдан хабар олганида ҳам докладдаги жиддий нуқсонларни аниқлаш мумкин бўларди. Афсуски, у ҳам бу ерга пешиндан кейин келди...

Бугунги ҳисобот-сайлов йиғилишига Комсомол районидаги бошқа корхона ва муассасалардан ҳам партия ташкилотлари бюроларининг вакиллари таклиф қилинган, улар ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик кўриш ва уни ишчанлик вазиятида, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтказиш тажрибасини ўрганиб кетишлари лозим эди.

Йиғилишни роппа-роса йигирма беш минут кечикиб бошлашга тўғри келди. Бунга иккита воқеа сабаб бўлди: аввало, йиғилишга доир баъзи ҳужжатларни бошқатдан тайёрлаш зарур бўлиб қолди, қолаверса коммунистлар узоқ жойларга ишга жўнатилгани учун уларни кутишга тўғри келди.

Ҳисобот докладида корхонада эришилган ютуқлар, йўл қўйилган хато ва камчиликлар тўла ва аниқ таҳлил қилинмади, конкрет ва принципиал танқид бўлмади. Шунинг учун ҳам ҳисоботдан сўнг ҳеч ким докладчига савол бермади. Район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. Дорофеев бундан хижолат бўлди шекилли, ўзи докладчига битта савол билан мурожаат қилди.

«Госкомсельхозтехника» Сирдарё область бирлашмасига қарашли 7-ишлаб чиқариш-транспорт бирлашмаси райондаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Унда 234 та турли маркадаги автомашина бор. Планлар ҳам мунтазам бажарилиб турибди. Бироқ топшириқлар ой охирига келиб қолганда «ҳа бўл-ҳа бўл» билан амалга оширилаётир.

Ҳисобот-сайлов йиғилишидаги доклад коммунистларда қизиқиш, мунозара ва муҳокамага интилиш уйғотмаганлигининг сабаблари нималардан иборат?

Аввало, шуни айтиш керакки, бирлашма бошланғич партия ташкилотида ўзаро талабчанлик ва принципиаллик муҳити яратилмаган. Мана, фикримизнинг далили учун бир мисол: ўтган йилнинг декабрь ойида бўлган партия йиғилишида ишлаб чиқариш-транспорт бирлашмаси бошлиғи Ю. Бўронов, унинг ўринбосари Ҳ. Қўлдошев ва бош инженер В. Вашшаев ўртоқларнинг нотўғри хатти-ҳаракатлари муҳокама қилинди. Уларнинг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бўшаштириб юборганлари, бажарилмаган ишларни ҳам «бажарилди» деб қўшиб ёзганлари, молия интизомини қўпол тарзда бузиб, мукофот пулларини нотўғри тақсимлаганлари аниқ фактлар билан тўла тасдиқланган эди. Бироқ партия йиғилишида учала коммунистнинг КПСС Устави талабларига хилоф иш тутиб, коммунист деган номга доғ туширганлари ўзининг принципиал баҳосини олмади. Йиғилиш уларга фақат огоҳлантириш бериш билан чекланди. Аммо Комсомол район партия комитети бу ишга принципиал ёндашиб уларнинг ҳар бирига қаттиқ ҳайфсан эълон қилди.

Хўш, ана шу факт нимани кўрсатади? Юмшоқроқ қилиб айтганда, бирлашма коммунистлари коллектив ҳаётида газак олган бу воқеага жуда юзаки ёндашганликларини, тўғрироғи улар бир-бирларини хафа қилиб қўйишни истамаганликларини тасдиқлайди. Бундай позиция бошланғич партия ташкилотида камчиликларга нисбатан муросасозлик каби иллатларнинг вужудга келганлигини кўрсатади. Бундай муросасозлик район партия комитети бюросининг қароридан кейин дарҳол бартараф этилиши... ҳам топиши, коммунистлар, бошланғич ташкилот бюроси бундан тегишли хулоса чиқариб олишлари лозим эди. Афсуски, бундай бўлмади.

1985 йил июнь ойида бўлиб ўтган партия йиғилишида Ю. Бўронов, Х. Қўлдошев ва В. Вашшаевларга берилган қаттиқ хайфсанларни олиб ташлаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Одатда бундай қарорлар жазоланган коммунистлар фаолиятида жиддий ўзгариш ясалганлигига, улар ишда ўзларини тўла оқлаганликларига ишонч ҳосил қилингандан кейингина қабул қилинар эди. Бирлашма бошланғич партия ташкилоти эса ишнинг ана шу томонига масъулиятсизлик билан қаради, чуқур ўрганмай шоша-пиша қарор қабул қилди. Худди ана шу сабабли Комсомол район партия комитети бюроси бошланғич ташкилотнинг бу қарорини тасдиқламай, коммунистларга берилган қаттиқ хайфсанларни олиб ташлашни рад этди.

Бошланғич партия ташкилоти секретари Т. Ўскенбоев ва бошқа коммунистлар бу сафар ҳам райком бюросининг рад жавобидан кейин тегишли хулоса чиқариб олмадилар. Коммунистлар ўртасида нуқсонларга нисбатан муросасизлик, ҳар бир ишга танқидий кўз билан қараш муҳити вужудга келтирилмади. Натижада хатолар кўпайди. Яқинда эса республика Халқ контроли комитети 7-ишлаб чиқариш-транспорт бирлашмаси бўйича текшириш ўтказди ва бирлашма бошлиғи Ю. Бўронов ишдан олинди. Хўш, бошланғич партия ташкилоти шундан сўнг бу воқеани партия йиғилишида жиддий кўриб чиқиб, тегишли чора-тадбир кўргандир деб ўйларсиз? Йўқ, аксинча йўл қўйилган хатоларга фақат бирлашма бошлиғи айбдор-у, бошқаларда эса ҳеч қандай нуқсон йўқдек иш тутилди.

Бу йирик бирлашма партия ташкилотида нега ана шундай аҳвол юз беряпти? Нега жанговарлик сезилмайди, масъулият сусайган? Бошланғич партия ташкилотининг перспектив иш плани ва ўтказилган партия йиғилишлари ҳужжатларини кўздан кечирганимизда бу саволларга зарур жавоб топгандек бўлдик. Партия ташкилоти ҳисобот даврида асосан ишлаб чиқариш масалалари билан ўралашиб қолиб, партиявий-ташкилий, тарбиявий ишларни унутиб қўйган. Муҳокама қилинган масалалар ҳам бирмунча саёз, қабул қилинган қарорлар юзаки, конкрет эмас. Уни амалга оширадиган коммунистлар ҳам, муддати ҳам белгиланмаган, қарорларнинг ижроси назорат қилиб борилмаган.

Бошланғич партия ташкилоти шунингдек, социалистик мусобақа таъсирчанлиги, самарадорлиги ва тарбиявий ролини оширишга кам эътибор берган, тўғрироғи, мусобақани ўз ҳолига ташлаб қўйган. Кишиларнинг унумли ишлаши ва яхши ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шароит яратиб беришни ҳам унутган. Халқ контроли группаси, касаба союз ва комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарлик жуда сусайиб кетган. Ана шу пассивлик бора-бора коммунистларнинг ташаббускорлиги ва авангардлигини сўндирган.

Улар ҳатто партия йиғилишларида муҳокамага қўйилган масалалар ҳақида ўз фикрларини истар-истамас айтадиган бўлиб қолдилар. Масалан, ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад юзасидан муҳокама бошланганида кекса ва тажрибали ишчи, коммунист Н. Авилкинга сўзга чиқишни таклиф қилишганида, у «мен тайёр эмасман» деб рад жавоби берди. Ундан қайта-қайта илтимос қилганларидан кейингина музокарада қатнашиб, умумий гапларни айтиш билан чекланиб қўя қолди. Бошқа коммунистлар ҳам музокарада истар-истамай, президиум раиси уларни номма-ном айтиб таклиф қилганидан кейингина сўз олдилар. Қурилиш бўлими бригадири А. Баратов, шоферлар — А. Сарокин, Б. Хўжаназаров, Э. Ўсанов, заправкачи А. Сафаровлар ўз нутқларида хўжалик масалаларига доир баъзи муаммолар ҳақида тўхталдилар. Партиявий-ташкилий ва тарбиявий ишларда йўл қўйилган хато ва камчиликлар ҳақида эса деярли гапирилмади.

Бирлашма бошланғич партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилишининг суст ўтганидан район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. Дорофеев ҳам қониқиш ҳосил қилмади. Аслида йиғилишнинг шу тарзда ўтишига бошланғич ташкилот билан бирга район партия комитети бюроси ҳам айбдордир. Райком бюроси йиғилишга пухта тайёргарлик кўрилишини таъминламади. Аксинча ҳақиқий аҳволни текшириб кўрмай «тажриба ўргансинлар» деб райондаги бошқа бир қанча корхона ва муассасалар бошланғич партия ташкилотлари вакилларини бу ерга таклиф этди. Хўш, улар ушбу ҳисобот-сайлов йиғилишидан қандай таассурот олиб қайтдилар? Уларда йиғилишга қандай тайёргарлик кўриляпти? Район партия комитети келгусида ана шуларга эътибор бериши, ишлаб чиқариш-транспорт бирлашмаси партия ташкилотида рўй берган камчиликларнинг такрорланмаслиги учун зарур чораларни кўриши даркор.

С. СУЛТОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ПЛАКАТ ТИЛИ БИЛАН

Ишчи коржомасидаги кишининг юзидан бахтиёрлик нури ёғилиб турибди. Ундан сал нарида янги қурилишлар кўкка бўй чўзган, далалар уфққача ястанган. Унинг марказида «Бугунги рекорд — эртага нормага айланади!» деган сўзлар йирик ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Ушбу плакат Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига бағишлаб 12 сентябрь куни очилган «Инсон меҳнати билан шарафлидир!» кўргазмали агитация ва сиёсий плакат кўргазмасининг марказидан ўрин олган.

Экспозицияларда ўлмас марксча-ленинча ғояларнинг бунёдкорлик қудратини, совет халқлари бузилмас қардошларча дўстлигини, шонли революцион ва меҳнат анъаналарини давом эттираётган авлодлар ворислигини акс эттирувчи Ўзбекистон рассомларининг ўнлаб асарлари қўйилган. Улуғ Ватан уруши йилларида совет халқи кўрсатган жанговар жасоратни, пахтакорлар ва қурувчилар, олимлар ва ирригаторлар меҳнатини, ядровий хавф-хатарга қарши, Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун кураш ҳаракати авж олиб кетганлигини ифодалаган плакатлар зўр бадиий маҳорат билан яратилган. Сатира плакатлари бўлимида жамиятимизнинг порлоқ келажак сари олға боришига тўғаноқ бўлаётган ичкиликбозлик ва бошқа салбий иллатлар қаҳр-ғазаб билан фош этилади.

Виставкада Тошкент ва республикамиз бошқа шаҳарлари кўчаларини манзарали-бадиий безовчи макетлар ҳам намойиш этилмоқда. Бу макетлар мамлакат коммунистларининг бўлажак анжумани шарафига авж олиб кетган умумхалқ социалистик мусобақасига, меҳнат коллективлари бу тарихий воқеани экономика ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш билан кутиб олишга қизғин интилаётганликларига бағишланган.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Афғонистон Демократик Республикаси зиёлилари ва савдо-саноат доиралари вакилларининг бир группаси Ўзбекистонга келди.

Афғонистонлик меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Улар республикамизда меҳмон бўлиб турган чоғда Фарғона водийси областларига сафар қиладилар, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишадилар.

(ЎзТАГ).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

ТОШКЕНТ. «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» ҳаракатида пешқадамлик қилаётган автоклав цехи ишчилари ёғ-мой комбинатида биринчилардан бўлиб, ўн ойлик топшириқни адо этдилар. Ўтган муддат ичида пландан ташқари 1493 тонна юқори сифатли маҳсулот топширилиб, план 104,9 процент бажарилди.

Бу ютуққа баракали улуш қўшган Фатҳулла Эрматов бошлиқ бригада ишчилари ва Саид Фозилов, Тожихон Йўлдашева, Комила Бегматова каби илғорларнинг маҳорати туфайли маҳсулотлар сифати ошиб, таннархи камайиб боряпти.

Маргарин маҳсулотлари ва қадоқлаш цехлари коллективларининг кўрсаткичлари ҳам анча яхшиланди.

Булар эса комбинатда саккиз ойлик топшириқ асосий кўрсаткичлар бўйича ошириб уддаланишини таъминлади.

Ф. МАМАДАЛИЕВА.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

СУИИСТЕЪМОЛ ҚИЛГАНЛИГИ УЧУН

Гагарин районидаги «Правда» совхози ишчи ва хизматчиларининг шикоят хатида хўжалик бош агрономи П. Рустамов хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётганлиги ёзилган эди.

Ушбу мактуб юзасидан ГАГАРИН РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда шундай дейилади:

— Хатдаги фактлар қисман тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам совхоз бош агрономи П. Рустамов ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, ҳеч қаерда ишламайдиган турмуш ўртоғига иш ҳақи ёзиб келган.

Текшириш якунлари совхоз партия комитети йиғилишида кўриб чиқилди. Совхоз бош агрономи, коммунист П. Рустамовга қаттиқ ҳайфсан берилди ва лавозимидан бўшатилди.

«НАВРЎЗ»ДА ТАРТИБ ЎРНАТИЛДИ

Самарқандлик бир группа студентлар редакциямизга хат йўллаб, «Наврўз» кафесида қачон тартиб ўрнатилади? —деб мурожаат қилишган эди.

САМАРҚАНД ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда қайд этилишича, ошхоналар тресги бўйича чиқарилган буйруққа биноан харидор ҳақидан уриб қолганлиги учун ошпаз М. Умеровга қаттиқ ҳайфсан берилди. Санитария қоидаларининг бузилишига йўл қўйганлиги ва ошхонада назорат ўрнатмаганлиги учун катта ошпаз Х. Сафиевга ҳайфсан эълон қилинди.

Шаҳар Совети ижроия комитети студентлар кафеси иши устидан қаттиқ назорат ўрнатди.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР: ДЕФОЛИАЦИЯНИ КЕЧИКТИРМАНГ!

● МАТОНАТЛИ МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН МЎЛ ВА ЭРТАГИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРДИК. ЭНДИГИ ВАЗИФА — УНИ ТЕЗ ВА НОБУД ҚИЛМАЙ ТЕРИБ ОЛИШДАН ИБОРАТ.

● ДЕФОЛИАЦИЯ — МАШИНА ТЕРИМИНИНГ МУҲИМ ШАРТИ!

● ҚАНОТЛИ «КЕМА»ЛАР — САМОЛЁТЛАР ВА УЛАРНИНГ УЧУВЧИЛАРИ МЕҲНАТИНИНГ УНУМЛИ БЎЛИШИ УЧУН ЕТАРЛИ ШАРТ-ШАРОИТЛАР ЯРАТИБ БЕРИЛСИН.

• Шу куннинг мавзуида

ФУРСАТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Бу йилги ҳосилни 1980 йилги ҳолат билан таққосласак, пахтанинг очилиши анча интенсивлашган, ғўза дефолиацияси эса бир қадар орқада қолмоқда. 1980 йилда кўпгина область, район ва хўжаликлар ғўза дефолиациясини асосан сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида туталлашганди. Бу йил эса 10 сентябргача дефолиация ўтказилиши керак бўлган пайкалларнинг атиги 20 проценти дефолиантлар билан ишланиб, кунлик ўсиш 5—6 процентни ташкил этди. Агар ғўза дефолиацияси шу тарзда давом этса, бу муҳим юмуш анча вақтга чўзилиб кетади ва табиийки, дефолиантларнинг ҳам таъсир кучи пасаяди.

Дефолиантлар самарали таъсир этиши учун даставвал ғўза табиий пишиб етилган босқичда бўлиши керак. Илгаридан барча пахтачилик зоналарида кузатиб келинаётганидек, ғўзада муайян миқдорда чаноқлар очилган, барглар интенсив тўкилаётган ва ўсимлик актив ҳолатда турган бўлиши керак. Фақат шундагина етарли миқдордаги препаратлар ўсимлик баргига сингади, натижада уларда тегишли физиологик, биохимик ўзгаришлар рўй беради ва уларнинг тўкилишига олиб келади. Агар ўсимлик пишиб ўтиб кетган бўлса, унга дефолиантлар яхши таъсир этмайди, барглар тўкилиши сустлашади. Афсуски, бу йил пахтазорлардаги кўпгина ғўзалар пишиб ўтиб кетди. Чунончи, Фарғона, Андижон, Наманган, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида ҳосил пишиб етилганига анча бўлган бўлса-да, дефолиацияга ҳануз суст эътибор билан қаралмоқда. Шунингдек, Навоий, Самарқанд, Сирдарё областларида ҳам суръат бугунги кунлар даражасида эмас. Ғанимат дамларни қўлдан бой бермай, ҳосили етилган далаларни шу 5—6 кун ичида дефолиация қилишни туталлаш лозим.

Ҳозир мавжуд маълумотларга кўра сентябрь ойининг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида ҳавонинг ўртача суткалик ҳарорати пасайиши кутилмоқда. Маълумки, бутифос, кальций хлорат хлориди, магний хлорати, УДМ дефолиантлари 17—18 даражали ҳароратда самарали таъсир этади.

Ғўза дефолиацияси авиация ёрдамида ўтказилганда у ёки бу сабабларга кўра мазкур юмушлар юқори самара бермай қўяди. Шунинг учун 5—6 кун ичидаёқ дефолиантларнинг таъсир қилиш даражасини аниқлаб, баргларнинг тўкилиши 80 процентга етмаса, такрорий ишлов бериш лозим. Зеро, уни сира кечиктириб бўлмайди. Агар дастлабки дефолиация бутифос ёрдамида бажарилган бўлса, такрор ишлов пайтида кальций хлорат хлориди ёки магний хлоратидан фойдаланиш лозим; агар дастлаб кальций хлорат хлориди билан ишлов берилган бўлса, такрорий дефолиацияда магний хлоратидан кенгроқ фойдаланиш мумкин; магний хлорати қўлланилган ҳолда яна шу препаратдан фойдаланишга тўғри келса унинг дозасини оширмаслик лозим.

Терим машиналари ҳар туп ғўзада камида ўртача 70—80 процент чаноқ очилганда ва баргларнинг тўкилиши 80—85 процентдан кам бўлмаган ҳолда самарали ишлатилиши мумкин. Ана шунда ғўза тупидаги асосий ҳосил биринчи машина теримидаёқ йиғиштириб олинади.

Бу йил биз 3 миллион тоннадан кўпроқ пахтани терим машиналари ёрдамида йиғиштириб олишимиз керак. Қишлоқ хўжалик мутахассислари, пахтакорлар, энг аввало, механизаторларнинг куч-ғайрати ҳосилни механизация ёрдамида саранжомлаш юзасидан олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажаришга йўналтирилмоғи лозим.

А. ИМОМАЛИЕВ,
ВАСХНИЛ академиги, «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори.

Суратда: аёллар ўртасида конкурс ғолиби, Қоракўл районидаги «Бухоро» колхозининг агроном-механизатори Чиннигул Жумакова.
В. Миленький фотоси (ЎзТАГ).

ДАЛА ИМТИҲОН ҚИЛАДИ

Тошкент областида, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтининг экспериментал базасида пахта териш машиналари механик-ҳайдовчиларининг 1-республика конкурси бўлиб ўтди.

Агроном Чиннигул Жумакованинг дипломдан ташқари пахта териш машинасини ҳайдаш ҳуқуқини берувчи гувоҳномаси ҳам бор. У ҳар куз терим машинасида далага чиқади. Ишчан мутахассис, коммунист, район Советининг депутати Чиннигул хўжаликнинг энг яхши механик-ҳайдовчиси сифатида ҳам обрў қозонган. Шу йил Чиннигул Қоракўл районидаги «Бухоро» колхозининг механизаторлари конкурсида ғолиб чиқди. Шундан кейин район ва область конкурсларида ғалаба қозонди. Энди бўлса, бошқа областлар ва Қорақалпоғистон Автоном республикасининг чемпионлари билан қизғин мусобақада хотин-қизлар ўртасида ва республика мусобақасида биринчиликни қўлга киритди.

Республикада бу конкурс илк бор ўтказилмоқда. Конкурс ташкилотчилари — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Касаба союзлар тармоқ комитети ҳамда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтининг қарорига биноан конкурс ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиб турилади. Конкурснинг турли босқичларида 30 мингга яқин механизатор қатнашди. Хўжаликлар ва районларда айни маҳалда пахта териш техникасининг шайлиги кўриклари ҳам ўтказилди. 22 энг яхши механизатор республика финалига чиқди.

Тошкент область Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоздан Любовь Куроедова машинани пахтани сифатли териш, бурилиш, ўқ ариқлар орқали ўтиш ва бункерни бўшатиш қоидаларининг ҳамма талабларини аниқ бажарган ҳолда юксак суръат билан ҳайдади. Аммо у пахта териш агрегатининг конструкцияси ва уни ростлаш борасида берилган саволларга унчалик аниқ жавоб қайтаролмади ва учинчи ўринни эгаллади. Навоий область Хатирчи районидаги Партия XX съезди номли колхоздан Насвали Тўрақулова иккинчи ўринни олди.

Янгийўлдаги 14-ҳунар-техника билим юртида таълим олаётган бўлғувси механизаторлар юртдошлари — Н. Ниёзов номли колхоздан Жумабой Абдураззоқов тарафида бўлиб турдилар. Тошкент областининг вакили ҳам Л. Куроедова сингари учинчи ўринни олди. Андижон область Избоскан районидаги Октябрь 50 йиллиги номли совхоздан механик-ҳайдовчи Нуъмонжон Шарафиддинов эркаклар орасида ғолиб келди.

— Терим машинасини йигирма йилдан бери юргизиб келаман, — деди Нуъмонжон, —ҳаммасини биламан, деб ўйлардим, Лекин шундай эмас экан. Конкурсда терим техникасининг конструкторлари билан, ҳамкасблар билан учрашувлар жуда нафли бўлди. Масалан, иккинчи ўринни олган Жарқўрғон районидаги Н. Боймуродов номли колхоздан Исмоил Маҳмудовдан ўрганадиган ишлар бор экан. Мавсум бошланиши олдидан 180 тонна пахта теришни мўлжаллаб қўйгандим. Энди бўлса ундан ҳам кўпроқ терса бўларкан, деб турибман...

Биринчи республика конкурсининг қатнашчилари диплом ва совринларни пахтачиликнинг донгдор ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Афанасьевич Тюпко қўлидан олдилар.

— Конкурснинг ҳамма қатнашчилари маҳоратлари юксак ва билимлари мустаҳкам эканлигини кўрсатдилар, — деди республика қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари Ю. А. Мансуров. — Айни маҳалда улар кўп нарса ўрганиб олдилар. Орттирган энг яхши тажрибаларини баҳам кўрдилар. Шу мавсумда республика деҳқонлари камида 3 миллион тонна пахтани машинада териб олишлари лозим. Ҳайдовчиларнинг тайёргарликларига, уларнинг малакаларига кўп нарса боғлиқ бўлади. Аслида ҳар икки механизатордан бири қатнашган шу кўп босқичли конкурс уларнинг малакасини оширишга кўмак берди, деб ўйлаймиз. Лекин бу ишга жиддий қарамаган жойлар ҳам бўлди. Сирдарё ва Жиззах областларида конкурслар ўтказилмади, республика финал мусобақаларида ҳам шу областларнинг вакиллари кўринмади. Холбуки, шу регионда теримни механизациялаш даражаси айниқса юксак бўлмоғи лозим эди.

Конкурс қатнашчиларининг кўплари уйга қайтиб боришлари биланоқ ўз машиналарини ишга соладилар. Зотан республика хўжаликларида терим мавсуми кун сайин кучайиб бормоқда. Энди механизаторларни пахта майдони имтиҳон қилади.

О. ПАНОВА,
И. ХИСОМОВ,
(ЎзТАГ мухбирлари).

• Мухбиримиз бонг уради

САМОЛЁТЛАР ҚАЕРДАН УЧАДИ?

Наманган областида бу йил 70 минг гектар ерда самолётлар, 10 минг гектар ерда ОВХ пуркагичлари ёрдамида дефолиация ўтказиш планлаштирилган. Бунинг учун Наманган авиакорхонасининг 10 та самолёти, бошқа республикалардан чақирилган 15 та самолёт самарали ишлаши, уларга 27 та аэродром хизмат қилиши керак.

Август ойининг биринчи ўн кунлигида область авиакорхонаси вакиллари барча аэродромларни текшириб чиқиб, қатор камчиликларни аниқлашди. Уларни бартараф этиш бўйича йўл-йўриқлар берилди. Шу билан бирга область «Сельхозхимия» район бирлашмалари, ўсимликларни ҳимоя қилиш область станцияси ва «Сельхозхимия» область агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмасига тегишли талаблар қўйилди.

Август ойининг сўнгги ва сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида об-ҳавонинг қулай бўлганлиги пайкалларда ҳосил етилишини тезлаштирди. Бу эса эндиликда дефолиацияни тез ва сифатли ўтказишни, терим машиналарининг ишга тушишини жадаллаштиришни тақозо этмоқда. Авиаторларга хўжаликлардан самолётлар билан дефолиация ўтказишни бошлаш тўғрисида талабномалар тушмоқда. Бироқ аэродромларнинг самолётларни қабул қилиб олишга тайёр эмаслиги ишга жиддий ҳалақит беряпти.

Август ойининг охирида мавжуд 27 та аэродромнинг 26 таси тайёр, деб маълумот берилди. Текширишда эса фақат иккитагина — Задарё ва Норин районларидаги «Гулбоғ» совхози ҳамда «Октябрь» колхозидаги аэродромлар тайёр эканлиги маълум бўлди.

Бошқа аэродромларда самолётларнинг учиш-қўниш йўллари, турадиган майдонлари, ёнилғи-мойлаш материаллари сақланадиган жойлар талабга жавоб бермайди. Техника хавфсизлигини таъминлаш бўйича қилинган ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Масалан, авиакорхоналар вакиллари Задарё районидаги «Украина» совхози аэродромида бўлиб, ҳар бир самолёт турадиган жойга 6 тадан қозиқ қоқиш, бунинг учун қозиқ асосини бетонлаш зарурлигини ўз вақтида айтишган эди. Аммо яқинда буюртмага кўра ҳавога кўтарилган самолётлар совхоз аэродромига қўна олмай яна Наманганга қайтиб кетди. «Правда» колхози, «Наманган», Ильич номли совхозларда, Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз, Охунбобоев номли колхоз аэродромларида ҳам шундай аҳвол юз берди.

Поп районидаги «Ғурумсарой», «Санг», «Поп» совхозлари, Чуст районидаги Навоий номли, Энгельс номли, «Москва» колхозларидаги аэродромларни ёввойи ўтлар қоплаб ётибди. Самолёт турадиган жойлар ҳозирланмаган, ёнилғи-мойлаш материаллари идишлари ремонт қилинмаган. Чортоқ аэродроми ўрнида ҳануз озуқа экинлари ўсмоқда. Янгиқўрғон районидаги Ғовазон аэродромида ҳам самолётларнинг учиб-қўнишига ҳалақит берувчи турли тўсиқлар бор.

Кўпгина жойларда авиаторлар учун қулай шароит яратилмаган. Косонсой районн аэродромларида дефолиантлар билан ишловчи кишиларнинг ювиниш хоналари йўқ. Шунингдек, сув насослари синаб кўрилмаган. Бундай камчиликлар Тўрақўрғон, Наманган районларида ҳам бор.

— Биз, — дейди Урал авиабошқармаси звеноси раҳбари Ю. А. Козлов, — дастлабки кунданоқ ноқулай вазиятда қолдик. Самолётларимиз ишга шай. Ҳатто биз бу ерга анча барвақт етиб ҳам келганмиз. Аммо аэродромлар носозлиги сабабли белгиланган жойларга боролмадик. Учувчиларимиз учун турар-жой ажратилмаган. Ваҳолонки, бизнинг мақсадимиз — дефолиацияни тез ва соз ўтказиб, «зангори кема»лар учун етарли иш фронти яратиб бериш.

Учувчининг куйинганича бор. Областда белгиланган планга кўра 10 сентябрдан 15 сентябргача 5 минг, 20 сентябргача 20 минг гектар ерда дефолиация ўтказилиши керак. Агар юқоридаги аҳволни яхшилаш учун оператив чоралар кўрилмаса, бу муҳим тадбир чўзилиб кетиши ҳеч гапмас.

Бугунги кунда область хўжаликларида 300 дан ортиқ ОВХ аппарати бор. Аммо улар қандай ишлатиляпти? Ҳозиргача қанча майдон дефолиация қилинди? — деб сўрашингиз мумкин. Аниқ жавоб бериш қийин. Чунки, область «Сельхозхимия» бирлашмаси ва унинг районлардаги бўлимлари, ўсимликларни ҳимоя қилиш область станцияси раҳбарлари бу ишга етарли масъулият билан қарашмаяпти. Ҳанузгача бу ҳақда районлардан кундалик маълумот олиш ташкил этилмаган.

Фурсат ғанимат. Аҳволни ўнглаб, терим машиналаридан самарали фойдаланишга кенг имконият яратиш учун дефолиацияни тезлаштирмоқ ва авваламбор, уни ўтказишга ҳалақит бераётган нуқсонларни зудлик билан тугатмоқ керак. Акс ҳолда машина терими плани хавф остида қолиши мумкин.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ХАБАРЛАР ФАКТЛАР

- БУЮҚ ДОҲИЙ ҒОЯЛАРИГА САДОҚАТ
- ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ — СИЁСАТИМИЗНИНГ БОШ МАҚСАДИ
- СОВЕТ — ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН
- БУ ЎША АҚШНИНГ НАПАЛМ БОМБАСИ ЁНДИРГАН ҚИЗ
- АДОЛАТ УЧУН КУРАШЧИЛАРГА ҚАРШИ ПОЛИЦИЯ ТАШЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ҲИНДИСТОН КУНЛАРИ

ТИНЧЛИК ХИЗМАТИДА

Доктор ЖОҲАЛ
Панжоб университетининг вице-канцлери, делегация раҳбари.

Советлар мамлакатида, Ўзбекистонда Панжоб штати мисолида Ҳиндистон кунлари ўтказилаётганидан беҳад хурсандмиз. Совет кишилари тинчликсевар, тинчликпарвардир. Тошкент тинчлик ва қардошлик шаҳри деб аллақачон эътироф этилганини яхши биламиз, қадрлаймиз. Ана шундай юртда, унинг ажойиб кишилари даврасида бўлган кунларимизни ҳеч қачон унутмаймиз. Бу кунлар ойларга, йилларга татиса ажаб эмас.

Ўтказилаётган бу тадбир, энг аввало, тинчлик ишига, социал тараққиёт ишига хизмат қилади. Ҳозирги вақтда қалбида заррача бўлса-да эзгулик уруғи бор инсон ўзини биринчи навбатда ана шу ишга алоқадор деб билади, унинг самараси учун курашади. Бу соҳада биз совет кишиларига ҳавас қиламиз. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати тинчлик учун, ядро ҳалокати бўлмаслиги учун курашнинг чинакам байроқдори эканлигини ҳар дамда, ҳар қадамда исботлаб турибди. Масалан, куни кеча биз М. С. Горбачевнинг Ҳиндистон қўшилмаслик ҳаракатини ўрганиш институтига йўллаган мактуби билан танишдик. Бу ҳужжатнинг моҳияти катта. Унда, жумладан халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун кураш ишига Ҳиндистон қўшаётган ҳисса эътироф этилган.

Кунлар мактубда таъкидланган СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни, тинчлик ишига бўлган садоқатни, термоядро уруши хавфининг олдини олишга бўлган ҳаракатни янада мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади, деб умид қиламиз.

Ўзбекистонда ўтаётган Ҳиндистон кунларида қатнашиш учун Панжобдан келган меҳмонлар Тошкент кўчаларида. С. Маҳкамов фотоси.

ҲАҚҚОНИЙ ИШ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

Совет халқи Чили ватанпарварларининг одилона ишини ёқлаб келди ва бундан буён ҳам ёқлайверади. Москва жамоатчилигининг Лотин Америкаси озодлик, антиимпериалистик ҳаракатининг атоқли арбоби, Чили президенти Сальвадор Альенде хотирасига бағишланиб 11 сентябрда бўлиб ўтган митингида ана шулар таъкидланди. Митинг Сальвадор Альенде номига қўйилган кўчада, Чили халқининг кураши билан бирдамлик ҳафталиги доирасида бўлди. Ҳафталик Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорига мувофиқ 4 сентябрдан 11 сентябргача давом этди.

Сўзга чиққан нотиқлар С. Альенде ўз ҳаётини бағишлаган иш ғалаба қилишига совет кишилари амин эканликлари ҳақида гапирдилар. Ҳарбий-фашист диктатураси мағлубиятга учрайди, Чили диёрида озодлик ва демократия тантана қилади.

Чили Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси П. Гомес ўз сўзида С. Альенде васиятларига содиқ бўлган чилилик коммунистлар, мамлакатнинг барча ватанпарварлари жонажон мамлакат озодлиги учун кураш байроғини янада баланд кўтарадилар, деди.

Лотин Америкаси халқлари билан бирдамлик Колумбия комитетининг раиси ёзувчи А. Диас Кальехас Чили ватанпарварлари қўллаб-қувватланаётганлиги ҳақида гапирди.

Митинг қатнашчилари С. Альенденинг эсдалик лавҳаси ёнига гуллар қўйдилар.

(ТАСС).

В. И. ЛЕНИН ҚАДАМЖОЛАРИДА

ВАРШАВА. Новосонч воеводасида Польша жанубидаги Ленин қадамжолари бўйлаб ҳар йил ўтказиладиган анъанавий халқаро дўстлик юриши бошланди. ПХРдаги бу йирик туристик тадбир ўттизинчи марта ўтказилмоқда. Бу йиллар ичида Болгария, Венгрия, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган ўн минглаб ёшлар Ленин қадамжоларини зиёрат қилдилар. Бу йилги юбилей юришида социалистик мамлакатлардан, жумладан СССРдан келган 4 мингга яқин йигит ва қиз иштирок этмоқда.

Улар Татра тоғи этакларида кўп маршрутлардан ўтадилар, уруш ва меҳнат ветеранлари билан, меҳнаткашлар ва ёшлар вакиллари билан учрашадилар.

Рейд қатнашчилари Поронindаги В. И. Леин музейига борадилар, у ерда жаҳон пролетариати доҳийсининг шу аср бошларидаги фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи экспозициялар қўйилган.

(ТАСС).

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

БЕЛГРАД, (ТАСС). Югославиянинг Ниш шаҳридаги машинасозлик заводи СССРга атом электр станцияларининг кучли насосларини тайёрлаб юборади. Совет ташқи савдо «Атомэнерго-Экспорт» бирлашмаси билан имзоланган битимга мувофиқ бу катта буюртма келаси йил охирларига бориб бажарилади.

Ҳозир Совет Иттифоқида қурилаётган атом электр станциялари учун машина-ускуналар ишлаб чиқаришда ЮСФРнинг ўнга яқин корхоналари қатнашмоқда. Икки мамлакат ўртасида 1975 йилнинг баҳорида имзоланган тегишли битим муваффақият билан амалга ошириб борилмоқда ва Югославияда атом энергомашинасозлиги деган янги тармоқ вужудга келишига омил бахш этди. Совет ташкилотлари бунда катта кўмак берди.

МАМЛАКАТИМИЗДА СОВЕТ—ВЬЕТНАМ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Вьетнам озод этилганлиги ва у Демократик Республика деб эълон қилинганлигининг 40 йиллиги нишонланган кунларда бу мамлакатда АҚШ агрессорлари қилган ваҳшийликларни қоралаб, империализмни лаънатловчи овозлар тобора кучлироқ жаранглaмоқда. Америка агрессияси мажруҳларидан бирининг тақдири ҳақида АПН мухбири Е. Ленг ҳикоя қилади.

«НАПАЛМ ҚИЗ»

Хошимин шаҳрида ёмғир ёғмоқда. Ёмғир томларни чертиб, хазонрезги баргларни шитирлатади. Тропик иқлим иссиғидан бужмайган дарахт баргларини ерга ёпиштирмоқда. АПН мухбирлик пункти деразасидан қараб нам ўтказмайдиган мато парчаларини бошларига ёйиб ўтаётган велосипедчиларга боқар эканман, беихтиёр яқиндагина мен билан суҳбатлашган қизни эсладим.

— Қачон ёмғир ёғса ёки ҳаво айниса, — деган эди у менга, — бошимга оғриқ киради, мускулларим қақшайди. Куйган жойлардаги чандиқлар беҳол қилади.

Унга худди мўъжизага қараётгандек нигоҳ ташлайман. У бўлса кресло четига ўтирганча маъюс жилмаяди. Наҳотки бу ўша Фан Тхи Ким Фук бўлса?! Унинг сурати бундан 13 йил аввал жаҳоннинг барча газеталарида босилган бўлиб, Вьетнамдаги Америка агрессиясининг гувоҳликларидан бирига айланган эди.

Даҳшатдан катта очилган кўзларда қичқириқ аломатлари. Ёнғин тўлқинлари ичра чўкаётган қишлоқдан қочиб чиққан 9 ёшли қизча худди машъаладай ёнмоқда. Напалм алангасининг ажал келтирувчи мудҳиш қанотлари қизнинг яланғоч баданини чулғаб олган. Айни шу фожиали лаҳзада фотоаппарат мурвати ширқ этди.

Бу суратнинг тарихи алоҳида эътиборга молик. 1972 йил июль ойида Қўшма Штатлар Вьетнам жанубининг ватанпарварлик кучлари бошлаган ҳужумни тўхтатиш мақсадида «Оловли ёз» шартли ном остида операция ўтказишга киришди. Операция «Вьетконг партизан қўшилмаларига қарата аралаш зарба бериш»ни кўзда тутган эди. Ана шу операциянинг кўп сонли қурбонларидан бири Тэйнинь провинциясидаги тинч ва осойишта Зялок қишлоғи бўлди. Қишлоқ Америка ҳарбийларининг ваҳшийликлари рўйхатига ёзилди. «Оловли ёз» операцияси давомида қишлоққа «напалм ёмғири» обдон ёғдирилди. Ундан жароҳатланган қизча қишлоқдан қочиб чиқар экан «Қутқаринглар, мен ёняпман!» деб қичқирарди. Ассошиэйтед пресс агентлигининг маҳаллий бўлимида хизмат қилувчи репортёр — сайгонлик Хюинь Конг Ут америкалик солдатлардан уни ҳам «операция»га бирга олиб боришни ўтиниб сўраб, иттифоқо, шу ерга келиб қолган ва ёнаётган қизчани суратга олган эди.

Ана шу пайтга келиб, «ифлос уруш» Америка жамиятининг барча қатламларида қўллаб-қувватланмай қўйган эди. Хюинь Конг Ут суратга олган қизчанинг тасвири дунёда жуда кўпчиликнинг эътиборини қозониб, Қўшма Штатлар журналистикасида жуда обрўли — Пулитцер мукофотига сазовор бўлди.

Американиклар шов-шувларни тезда унутишади. Ҳатто шундай шов-шувларни ҳам. Эски сурат ҳақида 1983 йилга келиб, эслаб қолишди. Уни архивдан топишиб, янги сиёсий шов-шув ясамоқчи бўлишди. АҚШ матбуоти ёзишича, Ким Фук ҳалок бўлмаган, уни «саҳий ва ғамхўр» америкалик амакилар қутқариб қолишган эмиш. Қизча ҳам буни гўё унутмаган, Вьетнам жанубига коммунистлар келгач, ўз мамлакатидан чиқиб кетиб, ҳозирги пайтда Америка шаҳарларидан бирида бахтиёр ва ташвишсиз ҳаёт кечираётган экан. «Напалм қизча», журналистларнинг таъбирича, ўз ихтиёри билан «озод дунёни» танлабди.

Бу хабарлар ичида фақат биттасигина ҳақиқатга тўғри келади. Ким Фук ҳақиқатан ҳам ўлмай қолди. У 14 ой госпиталда чалқанча ётиб даволанди. Врачлар бирин-кетин операция ўтказиб, унинг елкасини даволашди. Напалм дўзахида куйиб, бир-бирига ёпишиб қолган пешонасини елкасидан, қўлларини биқинларидан қийинчилик билан ажратиб қўйишди.

Ким Фукни қутқариб қолишга эришдилар. Аммо даҳшатли жароҳатлар бугун ҳам унга азоб бермоқда. Бу фикрни Вьетнамнинг минглаб бошқа йигит ва қизлари тўғрисида айтиш мумкин. Улар ҳам напалм оловидан, соққасимон бомбалару заҳарловчи кимёвий моддалардан ҳамон азоб чекишмоқда. Айни ана шу тақдирлар ҳақида, вьетнамлик ўғил-қизларнинг уруш даври авлоди ҳақида таниқли шоир Те Лан Вьен шундай ёзган эди:

Қизалоғим сўради мендан:
— Резина қуёнчамни,
ёғоч тойчоғимни
наҳот ўлдирса бомба?..
О, қонга бўялиб кетган
ўйинчоқларим!
Қизалоғим сўради мендан:
Наҳот бомба ўлдирса
мени?..
— Қўй, ўртама мени,
чироғим.
Қўрқма!
Сени деб эртага мен
жангга борурман!..

Ҳа, ана шу болаларнинг оталари ва акалари дадил жангга киришди. Ўғил-қизлар ҳеч қачон шундай саволларни бермасликлари учун жангу жадалларда мардона курашдилар. Вьетнам болалари катталардан жуда қимматли совға олдилар — уларга тинч осмон ҳадя қилинди. 1975 йилда республика тупроғида «қўғирчоқ режим» ва унинг америкалик ҳомийларидан бирортасининг изи ҳам қолмади.

1972 йил июль ойида юқорида айтилган сурат олингандан кейин орадан 13 йил вақт ўтди.

— Мен бу орада мактабни тугатдим, медицина билим юртига кирдим, — ҳикоя қилади Ким Фук. — Ота-оналарим ҳозир ўз қишлоғимизда истиқомат қилишмоқда. Кооперативга аъзо бўлишган.

Ким Фук медицина ҳамшираси касбини тасодифан танламади. Қиз жисмоний оғриққа йўлиққан кишиларни даволашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган эди. Бироқ медицина билан шуғулланишни ташлашга тўғри келди. Қизнинг саломатлиги ўқишни давом эттиришга имкон бермади. Шунга қарамасдан билимга бўлган чанқоқлик ниҳоятда кучли эди. Бир оз даволангач, Ким Фук Хошимин шаҳридаги университетга ўқишга кирди. Ҳозир у биринчи курс студенти. Яқинда XII Жаҳон фестивалининг делегати сифатида Москвада бўлди.

У билан хайрлашар эканман, қизнинг суратини олишга ижозат сўрадим. Суратни диққат билан кўздан кечираман. Ҳеч қандай шов-шувли нарса йўқ. Вьетнамнинг хушрўй қизи объективга табассум билан қараб турибди. Ҳамма нарса тинч, осойишта. Тўғри, қиз устидаги блузканинг енглари узун, бунақасини тропик иқлимнинг иссиған пайтида мамлакатда ҳеч ким киймайди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БРАТИСЛАВА

Братиславада халқаро илмий конференция бўлди. Электроника ва вакуум физикасини ривожлантириш билан боғлиқ актуал проблемалар конференциянинг диққат марказида турди. Конференция ишида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг, шунингдек Буюк Британия, ГФР ва жаҳондаги бошқа давлатларнинг мутахассислари қатнашдилар. Улар микроэлектрон схемаларни, ярим ўтказгичларнинг янги турларини ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришнинг турли жиҳатларига бағишланган 90 га яқин доклад тинглаб, муҳокама қилдилар. Микроэлектрон схемалар, ярим ўтказгичларнинг янги турлари халқ хўжалигининг ҳар хил соҳаларида тобора кенг қўлланилмоқда.

● БАЙРУТ

Жанубий Ливандан олинган хабарларда айтилишича, партизанлар «Жанубий Ливан армияси» деб аталган исроиллик босқинчиларнинг позицияларига яна ҳужум қилдилар. Ватанпарварлар босқинчилар ва уларга ёлланган сотқинларнинг Байт-Лиф қишлоғидаги постини гранатомётлардан ўққа тутдилар. Мрах-Абос деган жойда ҳам шундай операция ўтказилди. Бу ерда коллаборационистларнинг позицияси ўққа тутилди. Ливан партизанларининг ҳаракатлари натижасида агрессор ва унинг гумашталари, аскарлари ҳамда техникасига сезиларли талафот етказилмоқда.

● ТОКИО

Ҳозирги Япония ҳукуматининг ҳарбий тайёргарликни ҳаддан ташқари кучайтириш йўли, унинг ҳарбий харажатларни чеклашни бекор қилиш йўлидаги уринишлари Япония жамоатчилигининг кенг доираларидагина эмас, консерваторлар лагерида ҳам жиддий ташвиш туғдирди. Киодо Цусин агентлигининг хабар беришича, нуфузли сиёсий арбоб, собиқ бош министр Такэо Фукуда Хаконэ шаҳрида ўқиган лекциясида шу гапларни айтди: Япония иккинчи жаҳон урушигача босиб ўтган қайғули йўлга қайтмаслиги керак. Янги Японияниг вазифаси, унинг айтишича, тинчлик ва умумий хавфсизлик ишига ҳисса қўшишдан иборат бўлиши керак.

(ТАСС).

• Шарҳловчи минбари

ИЗЧИЛ ҚАДАМЛАР

Бундан атиги икки йил аввал дунёдаги ядро аслаҳахоналарида тўпланган ядро қуроллари тўғрисида гап борганда, портлаш қуввати Хиросимага ташланган Америка атом бомбасига нисбатан 1 миллион 300 минг маротаба кўп кучга эга қуроллар бор, деб айтилар эди. Ҳозир эса ядро қуроллари миқдори, уларнинг портлаш қуввати олдида Хиросимага ташланган атом бомбаси ҳеч гап бўлмай қолди.

Биз фақат ядро қуроллари ҳақида гапиряпмиз, улардан ташқари оддий қуроллар деб аталадиган, лекин жуда катта вайрон қилиш кучига эга замонавий ҳарбий яроғлару, бир неча юз минг тонналаб кимёвий қуроллар бу ҳисобга кирмайди.

Агар янгидан-янги ядро қуроллари яратилиши ва уларни такомиллашиши йўлига тўсиқ қўйилмас экан, яқин йилларда инсоният ҳал этиб бўлмайдиган муаммога дуч келиши турган гап. Совет Иттифоқи бундай ҳолнинг олдини олиш, қуролсизланиш соҳасида амалий ишларга ўтиш кераклигини доим айтиб келмоқда. Бу йўналишда амалий, изчил қадамлар қўйилганлигини сўнгги қирқ йиллик тарихдан ҳам билса бўлади.

1946 йилдаёқ атом бомбасини тақиқлаш юзасидан халқаро битим имзолаш тўғрисида Совет ташаббуси илгари сурилган эди. Лекин ўша вақтда Америка маъмуриятининг тутган позицияси бундай битимнинг имзоланишига имкон бермади.

1963 йили Москвада Совет Иттифоқи, АҚШ, Буюк Британия ҳукуматлари имзолаган ва сўнгра юздан ортиқ давлат қўшилган битимга кўра сув ости, атмосфера ва космосда ядро қуроли синовларини тақиқлашга муваффақ бўлинди.

Стратегик ядро ракеталари сонини чеклайдиган Совет-Америка битимлари ҳам давлатимиз бу соҳада олиб борган изчил курашининг натижаларидир. Лекин, афсуски, Вашингтоннинг бу соҳада тутаётган позицияси ядро қуроллари кўпайтирилишининг барча йўлларини тўсиш имконини бермай келаётир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев эълон қилган Баёнотга кўра Совет Иттифоқида ядро портлатишлари ихтиёрий равишда шу йил 6 августдан 1986 йилнинг 1 январига қадар тўхтатилди. АҚШ ҳам ядро синовлари ўтказишни тўхтатган тақдирда Совет таклифининг муддати чўзилиб бораверади.

Совет Иттифоқининг бу янги таклифини америкалик таниқли жамоат арбоби, истеъфодаги контр-адмирал Юджин Керрол ««Ньюсуик» журналига берган интервьюсида қуйидагича ифодалади: «Ядро синовларини тўхтатиш дунёда мавжуд бўлган барча хавф-хатарларни бартараф этмагани ҳолда, ана шу хавф-хатарларни янада кучайтираётган ядро қуроли пойгасини аввалига секинлаштириш ва сўнг бутунлай тўхтатиш имконини беради. Шу боисдан ҳам Совет Иттифоқининг таклифи ижобий жавобга сазовор. Бу ядро қуроли устидан назорат ўрнатиш соҳасида кейинги ўн йил ичида илгари сурилган энг муҳим таклифдир».

Америка жамиятининг турли табақалари ўртасида Совет Иттифоқининг навбатдаги тинчлик таклифига нисбатан шундай ижобий фикр билдираётганлар сафи тобора кенгайиб бормоқда.

Бироқ, Вашингтон маъмурияти бутунлай тескари йўл тутяпти. Президент Рейган бошлиқ маъмурият ядро синовлари борасида АҚШ СССРдан орқада қолган, деган баҳоналар билан Совет Иттифоқининг амалий қадамига ўз томонидан муносиб жавоб беришдан қатъий бош тортиб келмоқда.

Америкадаги Канзес университетининг профессори Т. Пекалкевич ядро қуроли тўғрисида шундай деган эди: «Ядро қуролини—қурол деб аташ, менинг фикримча —хато. Қурол одатда урушда ғалаба қилиш учун қўлланилади. Ядро қуроли қўлланган урушда эса ғалаба қилган томон бўлмайди. Ядро қуроли — оммавий қирғин қуроли бўлиб, у қўлланилган урушда ярим соатда 200 миллиондан ортиқ киши ҳалок бўлади».

Президент Р. Рейган маъмуриятининг ядро қуроли пойгасини кучайтириш ва уни ҳатто космосга жойлаштиришга қаратилган хавфли сиёсати бутун дунёда кенг жамоатчиликнинг қатъий норозилигига сабаб бўлмоқда.

Совет Иттифоқи ўзининг ташқи сиёсати туб негизини зна шундай хавфнинг олдини олиш, асосида қуриб, бу борада дадил, изчил қадамлар ташлаб келмоқда. Яқинда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг Америкада чиқадиган «Тайм» журнали саволларига қайтарган жавоблари бу фикрнинг яна бир ёрқин ифодаси бўлди. Жаҳоннинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, матбуоти бу жавоблар ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим масалалари хусусидаги совет нуқтаи назари баён этилган муҳим ҳужжатдир, деб таъкидламоқдалар.

Тинчлик тарафдорларининг кураши ядро хавфи олдини олишга қодир. Бу йўлда Совет Иттифоқи катта ғайрат-шижоат билан кураш олиб бораверади.

Т. ҚОРАТОЕВ.

«БОИНГ-747» МАЖБУРАН ҚЎНДИ...

ЛОНДОН. (ТАСС). Американинг «Трансуорлд эйрлайнз» авиакомпаниясига қарашли «Боинг-747» самолёти Лондондаги Хитроу аэропортига мажбуран қўнди. Самолёт моторларидан бири тўсатдан ишламай қўйганлиги сабабидан у қўнишга мажбур бўлган. Рейтер агентлигининг хабар беришича, самолёт ичида 94 пассажир бўлган.

Ана шу ҳодиса кўпгина мутахассисларни капиталистик дунёнинг кўпчилик авиакомпаниялари ўз йўлларида фойдаланаётган Америка самолётларининг нечоғлик пухталиги тўғрисида яна бир бор ўйлаб кўришга мажбур қилди. АҚШнинг авиасозлик фирмалари капиталистик авиабозорида қарийб тўла монополияга эга бўлгани ҳолда ана шу проблемага тегишли эътибор бермаётганлиги бу ерда айтилмоқда.

«Жапан эйрлайнз» (ЖАЛ) авиакомпаниясига қарашли «Боинг» самолётининг август ойидаги ҳалокати шундай пала-партишлик нақадар қимматга тушишини билдиради. Ўшанда 500 дан кўп киши ҳалок бўлганди. Яқинда Англиянинг Манчестер аэропортида «Боинг» ичида ҳалок бўлган 55 киши қурбонлар рўйхатига ёзиб қўйилди. Ўтган дам олиш кунларининг ўзидагина учта ҳар хил мамлакатда Америка самолётлари аварияга учради. Шуларнинг бирида 30 дан ортиқ киши ҳалок бўлди.

Баъзи авиакомпаниялар Америка ҳаво кемаларини йўлдан шошилинч тарзда чақириб олиш ва уларни синчиклаб техник кўрикдан ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Жумладан Япониянинг ЖАЛ ва Англиянинг «Бритиш эйруэйз» компаниялари шундай йўл тутди. Ҳозирги вақтда шу компанияларнинг мутахассислари мана шу самолётлардаги нуқсонларни аниқлаш мақсадида экспертиза ўтказмоқда.

Шимолий Ирландиянинг граждaнлик ҳуқуқлари учун курашчилари Лондоннинг мустамлакачилик сиёсатига қарши оммавий намойишларни тўхтатмаётир. Бу ерда суд ҳукмисиз қамоққа олиш практикаси ўн тўрт йилдан бери давом эттирилаётгани оммани ғазаблантирмоқда. Лондонда ана шу сиёсатга қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Суратда: намойишчиларнинг полиция билан тўқнашуви.

АП — ТАСС телефотоси.

ХАЛҚАРО КЎЗГУ

● «ХЎРОЗЛАР ЖАНГИ»

Илгари Таиландга келган туристлар учун хўрозларни уриштириб томоша кўрсатишар эди. Чамаси эндиликда уришқоқ хўрозлар камайиб кетган шекилли, уларнинг ўрнига ўсмирлардан фойдаланишмоқда.

Қонга беланиб муштлашаётган болаларнинг «жанги» меҳмонларга завқ-шавқ бағишлаши лозим эмиш.

● НОЗИК ҚЎЛЛИ ҚИЗЧАЛАР

Тайванлик саноат корчалонлари электроника приборлари аниқлик даражасининнинг юқори бўлиши борасида жаҳон бозоридаги рақобатда енгиб чиқиш учун қатъий бел боғлашган. Электрон ускуналар ишлаб чиқаришда эса осон, қулай, арзон йўл топилган. Заводларга панжалари нозик, кўзи ўткир бўлган қизчалар тўққиз ёшдан бошлаб ишга олинади. Бир кеча-кундузда 15 соатдан ишлаётган кичкинтойларнинг аксарияти 16 ёшга етар-етмас кўриш қобилияти заифлашиб, ишсизлар сафига қўшилади.

● МИТТИ ШАХТЁРЛАР

Колумбиянинг Меделэн округига борган киши кийим-боши, юзи қорага беланиб шахтадан чиқаётган митти шахтёрларни кўриши мумкин. Кўмир кони эгалари замонавий техника билан қазиб олиш имкони бўлмаган кондаги кўмирни болалар меҳнат ёрдамида ўзлаштиришга киришдилар. Тўққиз-ўн ёшли болалар ўзлари зўрға сиғадиган қоронғи йўлаклардан эмаклаб бориб чўкич билан кўмир қазишади, Саватни тўлдириб, омборга судраб келишади.

Тўғри, шахта эгалари болаларни бекорга ишлатишаётгани йўқ. Ҳар бир сават кўмир учун 20 песо (қиймати тахминан ўн тийинга тенг) тўлашмоқда. Истеъмолчиларга эса бир сават кўмирни 200 песога пуллашади.

Бундай митти шахтёрларни фақат ривожланаётган мамлакатлардагина эмас, балки Англия, ГФР, Франция, Италия каби ривожланган капиталистик мамлакатларда ҳам кўриш мумкин.

● БОЛА МЕҲНАТИ АРЗОН-ДА!

Франциялик хирург доктор Брауннинг «Меркюр де Франс» нашриёти томонидан босиб чиқарилган китоби шу ҳақда баҳс юритади.

— Ўн беш ёшгача бўлган болаларнинг меҳнатидан барча ривожланаётган ва капиталистик мамлакатларда фойдаланилади, деб ёзади доктор Браун. Бу болаларнинг машаққатли меҳнати уларни эксплуатация қилаётганларга юз миллион долларлаб фойда келтирмоқда. Халқаро меҳнат ташкилоти буни расмий равишда тасдиқлайди.

● ГЎЗАЛЛИК ҚИРОЛИЧАСИГА МУКОФОТ

Испаниянинг Севилья шаҳрида ўтказилаётган гўзал аёллар конкурсининг ғолибини ажойиб мукофот — ишга таклиф қилиш ҳақидаги хабар кутади. Бу ҳақда маълумот берган Рейтер агентлиги шуни таъкидлайдики, мамлакатда меҳнатга қобилиятли аҳолининг йигирма проценти ишсиздир.

● «ЕЧИНТИРИШ» ОПЕРАЦИЯСИ

Исроил шаҳарларида ҳарбий формада юрган кишига армия полицияси патрули тўсатдан ечиниш ҳақида буйруқ бериб қолиши мумкин.

Буйруқни бажарганларнинг кўпчилиги яланғоч қолмоқда, деб хабар беради Рейтер агентлиги. Исроил мудофаа министрлиги вакилининг изоҳлашича, «ечинтириш» операциясининг ўтказилишига сабаб шуки, армия омборидан ўн минглаб ҳарбий форма ўғирлаб кетилмоқда.

САМАНТА НОМИГА ҚЎЙИЛДИ

Мирний посёлкаси яқинидаги конлардан бирида заргарликда ишлатиладиган олмос топилди. 32,7 қирот келадиган мана шу қимматбаҳо тошга «Саманта Смит» номи берилди. Бу ўз ҳаётини тинчлик учун, СССР билан АҚШ ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш учун курашга бағишлаган ва фожиали ҳалок бўлган америкалик мактаб ўқувчиси хотирасига ҳурмат-эҳтиром белгисидир.

Қимматбаҳо тош СССРнинг Олмос фондида сақланади. (ТАСС).

Ёқутистон АССР

ҚАРДОШЛИК ТАРОНАЛАРИ

— Бутуниттифоқ санъат фестивали КПСС XXVII съезди шарафига ўтказилаётир. Табиийки, бу зиммамиздаги масъулиятни янада оширади, — дейди «Росконцерт»нинг халқ музикаси ансамбли бадиий раҳбари Дмитрий Покровский. — «Олтин куз» фестивалининг ҳар бир сонияси сермазмун ўтиши биз учун алоҳида аҳамиятга эга. Чунки Қорақалпоғистон пахтазорларини кезиб, беш йилликнинг сўнгги йилида мўл «оқ олтин» ҳосили етиштирилганлигини кўрдик. Галдаги вазифа — уни тез ва соз йиғиб-териб олишдир. Шу эзгу ишга биз ҳам санъатимиз билан оз бўлса-да улуш қўшсак, ўзимизни бахтиёр ҳисоблаймиз...

Дарҳақиқат, Т. Смислова, А. Данилов, М. Несодова сингари таниқли хонанда ва раққосалар ўз санъатлари билан қорақалпоғистонлик пахтакорларга завқ-шавқ улашмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, халқ музикаси ансамблининг программаси ниҳоятда бой ва ранг-барангдир.

Қардош санъаткорлар Нукус, Тўрткўл, Элликқалъа ва Беруний районлари меҳнаткашлари ҳузурида концертлар бериш билан бирга уларнинг яратувчилик ишлари, фаровон турмуш тарзлари билан яқиндан танишадилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

Кеча қадимий Бухоронинг Киров номидаги истироҳат боғида қардош санъаткорлар ижросида дилрабо қўшиқлар янгради. Ҳа, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артист Маҳфират Ҳамроқулова куйлаган ҳар бир қўшиқ санъат шайдоларининг қизғин олқишига сазовор бўлди.

— «Тошкентнинг олтин кузи» фестивали ҳаётимда янги саҳифа очди, — деб ҳикоя қилади М. Ҳамроқулова. — Бу анжуманда мен Иттифоқимизнинг кўпгина таниқли санъаткорлари билан танишдим, улардан ижрочилик сирларини ўргандим. Бухорода эса ҳалол меҳнати билан ажойиб ютуқларга эришаётган оддий кишилар фидокорлиги мени ўзига мафтун этди...

Тожикистонлик таниқли хонанда Бухоро, Газли ва Когонда ишчи ҳамда қурувчилар ҳузурида концертлар беради.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

«Олтин куз» фестивали совет санъати равнақида ўзига хос аҳамият касб этади. У санъаткорларнинг ижодий алоқалари мустаҳкамланишига хизмат қилади. Суратда: фестиваль қатнашчилари.

ЎзТАГ фотохроникаси.

ОЙБЕККА БАҒИШЛАНДИ

Ёш ўзбек шоирларининг араб алифбосидаги тўплами саҳифалари эгри-бугри кесилган, вақт ўтиши билан сарғайган. У 1926 йилда Тошкентдаги 1-типо-литографияда 2100 нусхада нашр этилган. Унинг саккизинчи саҳифасида Ойбекнинг 1925 йил 13 ноябрь куни ёзилган «Камбағаллар сўзи» шеъри жой олган... Атоқли совет ўзбек ёзувчиси Ойбекнинг 80 йиллигига бағишланган «Ўзбеклар диёрининг куйчиси» китоб виставкасига мана шу ва яна юз элликка яқин нашр қўйилган. Виставка 11 сентябрь куни Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасида очилди. Виставканинг «Лирик сатрлар», «Социалистик реализм санъаткори», «Танқидчи ва адабиётшунос», «Ойбек — таржимон» бўлимлари томошабинларни Ўзбекистон халқ ёзувчиси истеъдодининг турли қирралари билан таништиради. Ойбек ҳақидаги эсдаликлар ҳам катта ўрин олган.

Шу куни В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетида Ойбек юбилейига бағишланган катта мушоира бўлди. Мушоирада таниқли адиблар, ижодкор ёшлар қатнашишди.

Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида Ойбек асарлари асосида яратилган бадиий фильмлар, унинг ижодий йўлини тасвирловчи ҳужжатли лентлар кўрсатилди.

(ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти «Коммунистик ахлоқ масалалари» сериясида қуйидаги нашрларни босмадан чиқарди:

Т. Шермуродов, М. Хотамбоев. Қардошлик камоли. 37 бет. Баҳоси 6 тийин.

Рисолада кўп миллатли совет адабиётининг миллий мустаҳкам заминларидан келиб чиқувчи умуминсоний, интернационал ғоялар тўғрисида фикр юритилади.

А. Р. Просмушкин, Ў. Носиров. Маънавий маданият ва шахс. 39 бет. Баҳоси 6 тийин.

Китобчада шахсни коммунистик руҳда тарбиялашда маънавий маданиятнинг роли, тутган ўрни ёритилган.

А. Муҳсимов. Коммунистик ахлоқий идеал ва шахс. 32 бет. Баҳоси 6 тийин.

Рисолада ривожланган социализмни такомиллаштириш босқичида ахлоқий идеалнинг кишилар ижтимоий ва шахсий ҳаётида, уларнинг эътиқоди ва амалий фаолиятида намоён бўлиши ёрқин мисолларда кўрсатиб берилган.

Музайяна Алавия. Аҳил бўлинг. 30 бет. Баҳоси 6 тийин.

Китобчада авторнинг ҳаёт тажрибаси, кузатувларидан чиқарган хулосалари ҳақида гап боради.

Р. Шомансурова. Сизга боқиб. 40 бет. Баҳоси 6 тийин.

Китобчада кўпчиликка ибрат бўлган ажойиб фазилатли, яхшиларга эргашиб маънавий юксакликка интилган кишилар ҳақида ҳикоя қилинади.

КАСБ УСТАЛАРИ БЕЛЛАШУВИ

НАМАНГАН. Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номидаги Наманган шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси бош корхонаси тўқимачиларининг «Ўз касбининг устаси» фахрли номи учун кўрик-конкурси ўтказилди.

Назира Тўйчиева йигирувчилар ўртасидаги беллашувда биринчиликни олди. У шу куни смена нормасини 134,2 процент бажарди. Кейинги икки ўрин эса Жамила Мўйдинова билан Мавлуда Ашуровага лозим кўрилди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар қилишларича, яқин кунларда Ўзбекистонда ҳавонинг кам булутли бўлиши кутилмоқда. Шарқдан секундига 1—5 метр тезликда шабада эсади. Кечаси 10—15, жанубда ва Фарғона водийсида 13—18, кундузи 30—35, жанубда 37 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлиб, шарқдан секундига 2—5 метр тезликда шабада эсади. Кечаси 12—14, кундузи 32—34 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

БЎШ ВАҚТНИ НАМУНАЛИ ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК

ОММАВИЙЛИК УЧУН

КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори шахс баркамоллигини таъминлаш, меҳнаткашлар қобилият ва истеъдодларини ривожлантириш борасидаги ғамхўрликнинг амалдаги ифодаси бўлиб, унда маданий-маърифий ва физкультура-спорт ишларини янада яхшилашнинг узоққа мўлжалланган режалари кўзда тутилган.

ОБЛАСТЬ физкультура ва спорт комитети жисмоний тарбияни ривожлантириш ва оммавийликка эришиш ҳақидаги қарорларни бажара бориб, муайян ютуқларни қўлга киритмоқда. Спортнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланиб, кўпгина спорт иншоотлари барпо этилди. Андижон, Ленинск, Шаҳрихон шаҳарларида, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникумида, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозида, Хўжаобод районидаги Киров номли агросаноат комбинатида, қўриқ Комсомолобод районида намунали спорт комплекслари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Андижон педагогика институтида суви иситиладиган бассейн вужудга келтирилди. «Ёшлик», «Спартак» стадионларининг енгил атлетика сектори қайта реконструкция қилинди.

Андижондаги қўш қаватли шахмат клуби Иттифоқда машҳур ҳисобланган Тбилиси ва Ереван клубларидан қолишмайди. Оғир атлетикачилар учун республикада ягона спорт зали қурганмиз. Андижон, Балиқчи, Бўз, Марҳамат, Москва районларидаги спорт заллари ҳам ёшларнинг севимли масканларига айланди.

Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхозда, «Октябрь 50 йиллиги» совхозида, Хўжаобод районидаги «Правда» колхозида ва бошқа қатор хўжаликларда физкультура ва спорт билан мунтазам шуғулланиш учун етарли шарт-шароитлар яратилган. Бу коллективларда оммавий-спорт ишларининг даражаси оширилиб, маҳоратли спортчилар тарбиялашда дуруст натижаларга эришилмоқда.

Областда мингдан ортиқ физкультура коллективи бўлиб, 546 минг киши спортнинг бир қанча турлари билан шуғулланмоқда. Футбол, мерганлик, оғир атлетика, енгил атлетика, чавандозлик, спорт гимнастикаси каби машғулотларга қизиқиш катта. 5 та чавандозлик клуби ташкил этилган. Миллий курашни ривожлантиряпмиз. Фарғонача беллашув усталари республика миқёсидаги мусобақаларда совринли ўринларни эгалламоқдалар.

Етакчи спортчиларимиз ўтган йили мамлакат ва халқаро майдонларда ўтказилган мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб, қирққа яқин олтин, кумуш ва бронза медалини қўлга киритдилар. Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XVII спартакиадасида областимиздан 13 нафар йигит-қиз иштирок этди. Улар бир неча бор ғолиблик супасига кўтарилиб, Ўзбекистон спорт шарафини муносиб ҳимоя қилдилар. «Дўстлик—84» халқаро мусобақаларида мамлакатимиз терма командаси составида қатнашган 4 нафар спортчимиз ҳам мухлислар ишончини оқлади. Улар Ватанимиз пойтахтидан иккитадан олтин ва бронза медаллар билан қайтишди.

Оғир атлетикачи Н. Муҳаммадёров, эшкак эшувчи Т. Левина, М. Беляев, моҳир чавандоз А. Аҳметшин ва чим хоккей бўйича чавгон суриш усталари В. Шаронов, Б. Билолова ва бошқаларнинг номларини мухлислар ҳурмат билан тилга оладилар. Республикада хизмат кўрсатган тренерлар А. Ким, А. Пахомова, В. Бойченко, Н. Гулухарев, А. Зайцев, С. Бурухов, катта тренерлар А. Бочков, В. Мустафоев, А. Аверьянов, С. Ульянов ва бошқалар областимиз спортининг чинакам жонкуярларидандир.

Эришилган ютуқлар қатори йўл қўйилаётган камчиликларни ҳам қайд этиш керак. Ҳали меҳнаткашларнинг катта қисми жисмоний тарбия машғулотларига жалб этилмаган, аҳоли истиқомат жойларида бу борадаги ташкилотчилик ишлари бўшаштириб юборилган. Студент-ёшларнинг 15 процентдан кўпроғи спорт машғулотларига жалб этилмагани бизни ташвишлантириб турибди. Қишлоқ мактабларида жисмоний тарбия дарслари паст савияда, болаларни қизиқтирмайди. Умумтаълим мактабларининг 41 проценти спорт залига эга, холос.

Мухлисларнинг фахри ҳисобланган «Андижанка» командаси хоккейчи қизлари ўз мавқеларини мустаҳкамлай олмасдан, кўпчиликни ранжитишмоқда. Областда спортнинг сувга сакраш, бадиий гимнастика, волейбол каби турлари сусткашлик билан ривожланмоқда. Шунингдек, маданий-спорт комплексларини ташкил этиш ишларига эътиборни кучайтиришимиз зарур.

Умуман, областимизда физкультура ва спортни ривожлантириш ва янада оммавийлаштириш учун барча имкониятлар бор. КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида областда оммавий-физкультурани ҳар томонлама ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқдик. Бир қанча хўжаликларнинг истиқболли планларига спорт базаларини қуриш ва улардан самарали фойдаланиш режалари киритилди. Ўн иккинчи беш йилликда областимизда кўплаб янги спорт иншоотлари, усти берк спорт заллари барпо этиш кўзда тутилган. Аҳолининг асосий қисмини, айниқса, қишлоқ меҳнаткашларини физкультура ҳаракатига жалб қиламиз. Бу билан соғлом турмуш ва баракали меҳнат маромига эришамиз.

И. ОЛИМОВ,
Андижон область физкультура ва спорт комитетининг раиси.

БИЗНИНГ СПРАВКА:

Андижон областида 4894 спорт иншооти, шу жумладан, 19 та стадион, 37 та сув бассейни, 283 та спорт зали, 4 мингдан ортиқ спорт майдони бор. Футбол ва чим хоккей бўйича ихтисослаштирилган мактаблар ишлаб турибди.

СЕВИМЛИ МАСКАН

Республика пойтахтининг шимолий чеккасига жойлашган бу спорт маскани кейинги йилларда меҳнаткашларнинг севимли жойларидан бирига айланди. Кундуз кунлари ҳам, кечки паллаларда ҳам унинг кенг бағри ҳамиша одамлар билан гавжум бўлади. Корхонанинг кўпдан кўп ишчи ва хизматчилари ўзларининг бўш вақтларини шу ерда мазмунли ва мароқли ўтказишга одатланиб қолишган.

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг мазкур «Трактор» стадиони чиндан ҳам тракторсозларнинг севимли масканига айланган.

Бу ерда ҳозир спортнинг кўпгина турлари бўйича 14 та секция мунтазам ишлаб турибди.

Корхонада барпо этилган замонавий маданий спорт комплекси яхши жиҳозланган бўлиб, унда турли хил тадбирларни ҳар жиҳатдан тўла амалга ошириш мумкин. Шунинг учун ҳам корхона ишчилари ҳамда уларнинг оила аъзолари бўш вақтларини шу ерда ўтказишяпти. Бу эса уларнинг соғлом ва бардам бўлишларига ҳар томонлама ёрдам бераётир.

Ўтказилаётган турли хил спорт ўйинлари ва мусобақаларида кўпчилик ишчи-хизматчилар фаол иштирок этаётганликлари, айниқса, қувончли. Спорт ишларининг янада оммавий бўлиши учун турли хил тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунончи бу соҳада цехлар ўртасида уюштирилган ўзаро мусобақа яхши натижалар бермоқда. Корхонанинг 25-цехи коллективи бу соҳада кўпинча ғолиб чиқяпти. Чунки цех ишчиларининг деярли ярми спорт секцияларига жалб этилиб, турли хил мусобақаларда актив қатнашмоқдалар ва корхона шарафи учун бўладиган қизғин беллашувларда муваффақият қозонмоқдалар.

— Коллектив ўртасида спорт ишларининг кенг авж олганлиги ишлаб чиқаришда юксак марраларни эгаллашга кўмаклашяпти, — дейди цех бошлиғи Владимир Михайлович Веселкин. — Шунинг учун ҳам бу ишни янада жонлантириш учун астойдил киришяпмиз.

Ҳақиқатан ҳам цех энергетиги Николай Балишев, электр пайвандчи Михаил Усенко, слесарлардан Олег Панченко, унинг турмуш ўртоғи Любовь Панченко ва бошқа кўплаб ишлаб чиқариш илғорлари жисмоний чиниқиш туфайли ойлик ва кунлик топшириқларини ҳар доим ортиғи билан бажариб, ҳамкасб дўстларига ўрнак бўлишяпти.

Корхонада спорт ишларини тағин ҳам ривожлантириш учун қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Стадион территорияси обод қилиниб, унинг техник базаси энг яхши жиҳозлар билан таъминланмоқда.

Яна шу нарса қувончлики, тракторсозларнинг фарзандлари ҳам спорт ишларига ёшлик чоғларидаёқ жалб этилаётир. Болалар майдонлари, истироҳат боғи ва дам олиш зоналарида уларнинг жисмоний тарбия билан шуғулланишлари учун етарли шароит яратилган.

КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бутун республикамиз меҳнат аҳли қатори тракторсозларни ҳам тўлқинлантириб юборди. Улар бўш вақтларини мароқли ва мазмунли ўтказиб, меҳнатда катта ютуқларга эришаверадилар.

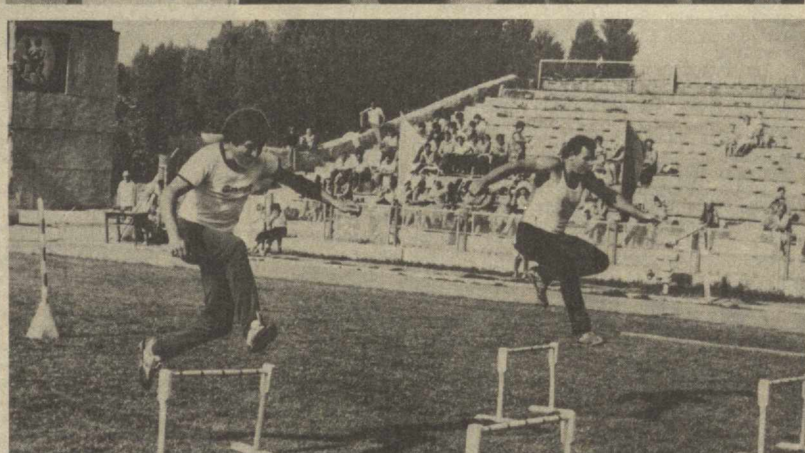

Суратларда: 1. Врач П. Беляева инженер—технолог Т. Пешчерованинг саломатлигини текширяпти. 2. Корхона стадионида спорт машғулоти. А. РИСҚИЕВ фотолари (ЎзТАГ).

ЧИМ ХОККЕЙ

Свердловск армиячилари, Олмаота динамочилари, Москванинг «Фили» командалари мамлакат чемпионатида пешқадамлик қилмоқдалар. Улар ўтган турдаги учрашувларда ғалабага эришиб, финалга йўлланмани нақд қилиб қўйишди. Бу турда республикамиз шарафини ҳимоя қилаётган учала команда ҳам мағлубиятга учради. Чунончи, Ленинскнинг «Старт» командаси Олмаота динамочиларига (1:2), «Спартак» (Самарқанд) Свердловск армиячиларига (0:2), «Звезда» (Андижон) — Ульяновскнинг «Волга» командасига (0:3) ютқазиб қўйишди.

СОВРИНДОРЛАР

● ЎҚ ОТИШ. Тошкентлик Алла Мелентьева ўсмирлар ўртасида Киевда ўтказилган СССР чемпионатида икки совринни қўлга киритди. У дастлаб кичик калибрли милтиқда отиш мусобақасида чемпион бўлди. 600 имкониятдан 573 очко тўплади. Кейин пневматик милтиқдан отиш мусобақасида 400 имкониятдан 384 очко олиб, учинчи ўринни эгаллади.

Тошкентлик армиячи Светлана Ли стандарт тўппончада отиш машқида 582 очко билан чемпион бўлди. Республикамизнинг яна бир вакили Игорь Угрюмов кумуш медаль билан мукофотланди. У 1800 имкониятдан 1758 очко тўплади ва ўсмирлар ўртасида СССР рекордини ўрнатди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: темир йўлларни тадқиқотлаш ва лойиҳалаштириш, физика, локомотивлардан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш, энергия таъминоти системалари ва уларни автоматлаштириш, транспорт экономикаси ва уни ташкил этиш (профессорлар ёки доцентлар);

профессор — инженерлик геодезияси;

доцентлар: саноат иссиқлик энергетикаси, КПСС тарихи, темир йўлларни қуриш, молия ва ҳисоб;

доцент ёки ассистент — энергия таъминоти системалари ва уларни автоматлаштириш;

катта ўқитувчи — меҳнат муҳофазаси;

ассистентлар — темир йўлларини тадқиқотлаш ва лойиҳалаштириш, меҳнат муҳофазаси, жисмоний тарбия ва спорт (4), саноат иссиқлик энергетикаси;

катта илмий ходим — атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш.

КОНКУРС МУДДАТИ — 21 СЕНТЯБРГАЧА.

Ҳужжатлар институт ректори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: Тошкент шаҳри, Л-45 алоқа бўлими, Оборонная кўчаси, 1-уй.

●

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра ассистентлари: гематология ва қон қуйиш, 1-акушерлик ва гинекология, 2-акушерлик ва гинекология, рентгенология, сил касалликги.

Конкурс муддати — 7 октябргача.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 51-уй.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

катта илмий ходимлар (2), кичик илмий ходимлар (3) вакант вазифаларига илгари эълон қилган

КОНКУРС МУДДАТИ — 17 СЕНТЯБРГАЧА УЗАЙТИРИЛАДИ

(Газетанинг 11 август сонига қаралсин).

●

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР Биринчилиги учун

ХОККЕЙ

13 сентябрь соат 18.00 да — «БИНОКОР» (Тошкент) — «АВТОМОБИЛИСТ» (Қарағанда).

27 сентябрь соат 18.00 да, **28 сентябрь** соат 17.00 да — «БИНОКОР» (Тошкент) — «СИБИРЬ» (Новосибирск).

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/IX да **Куёв**, 14/IX да **Ўғрини қароқчи урди**, 15/IX да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Парвона** (20.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 13/IX да **Олтин давримм** (16.00), **Мангулик** (19.30), 14/IX да **Гулсара**, 15/IX да **Олтин давримм** (12.00), **Кулги ва шодлик кечаси** (19.30).

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ректорати, партия комитети ва умумий инженерлик факультети коллективи физика кафедрасининг катта ўқитувчиси Н. А. Илҳомжоновга онаси

Сиддиқа ИЛҲОМЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

13 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильмлар. 10.10 — Телефильм. 10.55 — Моҳир қўллар. 11.25 — «Биздан юқорида — шаҳар». Бадиий фильм. 4-серия. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 16.05 — «Рус тили». 16.35 — «XVIII аср рус вокал лирикаси». 17.05 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — «Отларга минилсин». Бадиий фильм. 18.35 — Баскетбол бўйича Европа чемпионати. Хотин-қизлар. Испания — СССР терма командалари. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Анна Герман, тақдири ва қўшиқлари. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей: СССР — ЧССР.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 13.40 — Инглиз тили. 11.05 — География. 11.35 ва 12.40 — Қиссалар. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.10 — Астрономия. 14.10 — «Тўртинчи баландлик». Бадиий фильм. 15.25 — Тарих саҳифалари. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Актуал мавзуларда: халқ истеъмоли моллари — хизмат кўрсатиш тармоғи. 19.20 — Халқ куйлари. 19.30 — Саёҳатчилар клуби. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кинг—Конг грипп». Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.05 — Пионер янгиликлари. 8.15 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — «Бойчечак». 9.20 — Телефильм. 10.30 — Жамиятшунослик. 18.15 — Янгиликлар. 18.30 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун оламда нима гап?» 20.00 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонни гизга барака». 22.25 — «Баҳс».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 18.10 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — Концерт. 19.00 — Шаҳарликлар дастурхонига. 19.30 — Телефильм. 19.40 — Тошкент янгиликлари. 20.00 — «Қутлуғ қон». Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Чин қалбдан. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Саволларингизга жавоб берамиз. 16.00 — «Дўстларимиз овози». 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 «Илмий атеистик мавзуларда». 18.30 — «Тошкентнинг олтин кузи». 19.25 — Адабий эшиттириш. 21.15 — «Ёшлик». 22.30 — Бугун радиотеатрда».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.